

CSR-RAPPORT

2008

LINDEX®

LINDEX CSR-MISSION

Lindex agerar idag med morgondagen i åtanke. Vi tar inte bara ansvar för våra produkter, utan genom vårt långsiktiga hållbarhetsarbete agerar vi för goda arbetsförhållanden, en hållbar miljö, god etik och mänskliga rättigheter.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

3	VD HAR ORDET
4	DETTA ÄR LINDEX
5	LINDEX CSR-ARBETE
8	SAMHÄLSENGAGEMANG
10	EN ATTRAKTIV ARBETSGIVARE
11	VÅRA PRODUKTER
12	HÅLLBART MODE
14	SOCIALT ANSVAR VID PRODUKTIONEN
22	MILJÖ
28	RISKANALYS
30	ETIK
30	EKONOMISKT VÄRDE
30	GRI-TABELL
32	NYCKELOMRÅDEN & RIKTLINJER

VD har ordet

Till sin natur är modebranschen på många sätt motsatsen till hållbar. Därför är det än viktigare att vi som enskilt modeföretag tar ett ansvar för vår omvärld och bidrar med att göra vår del av branschen så hållbar som möjligt. Vårt största ansvar ligger idag inom miljö och att ställa krav på hur våra produkter produceras.

Lindex hållbarhetsarbete utgår från långsiktiga visioner, som vi bryter ner på kortare mål för att kunna arbeta mot en ständig förbättring. Över tid kan vi se att vi har lyckats pressa ner företagets koldioxidutsläpp, främst genom hållbarare varutransporter med bättre logistiklösningar och en kraftig minskning av flygtransporter. Elförbrukningen i butikerna har också minskat, något som vi har jobbat hårt för att lyckas med.

Under året har vi genomfört ett stort vattenprojekt i Bangladesh, Kina och Turkiet där vi har sett över och arbetat för att minska miljöpåverkan hos de av våra leverantörer som har våtprocesser. Att lösa vattenfrågan i många av de länder

som Lindex produkter produceras i är en av de viktigaste frågorna framåt och inget som Lindex ensamt kan lösa. Men jag är väldigt stolt över att vi genom vårt projekt, som fortsätter även under 2009, kan vara med och bidra.

Även om vi har uppnått våra mål när det gäller kontroller och nivåer på leverantörer är det hos dem vår huvudutmaning finns framåt. På kort sikt kan de krav som vi ställer på leverantörerna verka fördyrande, men vi vet att med bra arbetstider, säkrare maskiner, bättre belysning etcetera höjs produktiviteten i fabrikerna och det ger resultat även ekonomiskt för leverantören. Vår utmaning ligger i att kommunicera detta till leverantörerna vilket är helt avgörande för hur vi lyckas förbättra arbetsmiljön hos dem än mer.

Lindex har valt att fokusera på en eller ett par kärnfrågor inom hållbarhet varje år, eftersom vi på det sättet har sett att vi uppnår bästa resultat. Inför 2009 fokuserar vi på att minska miljöpåverkan av våra

butiksinredningar. Det gäller allt från materialval till transportsätt. Lindex genomför en stor expansion och därför är det extra viktigt att titta på hur vi kan bygga nya butiker med minsta möjliga påverkan på miljön.

Vi vill också hjälpa våra kunder att ta ett ansvar för miljön i deras hantering av våra produkter, till exempel när det gäller tvätt och återvinning. Där vet vi att det finns stora möjligheter att minska miljöpåverkan. Det ska vi göra genom information i butik, på plaggen och på nätet.

Till grund för Lindex CSR-arbete ligger FNs företagsinitiativ Global Compacts 10 principer för ansvarsfullt företagande, som också genomsyrar hela bolaget. Inom modebranschen är det så klart lätt att titta på tillfälliga trender, men att arbeta på ett hållbart sätt med omtanke för omvärlden är det enda hållbara i längden och är för oss på Lindex alltid högsta mode.

Medarbetarna på Lindex känner ett stort engagemang för dessa frågor och vill ta ansvar, något jag är djupt tacksam för. Respekt för våra produkter, för vår miljö och för de som tillverkat plaggen fortsätter vara grunden i vårt hållbarhetsarbete och jag vill genom att öppet redovisa vårt arbete genom CSR-rapporten bjuda in till en fortsatt dialog med alla våra intressenter om hur vi ska fortsätta arbeta för att bäst uppnå detta.

Göteborg i april 2009

Göran Bille, VD

Viktiga nedslag i Lindex CSR-arbete

- 1993** Förbud mot barnarbete. Lindex första inköpskontor öppnas och inspektioner införs.
- 1995** Analys genomförs av en snittbutiks- och textiltillverkningens påverkan på miljön.
- 1996** Lindex miljöpolicy och första miljömål antas.
- 1997** Lindex uppförandekod instiftas.
- 1998** Miljöledningssystemet enligt ISO 14001 införs.
- 2003** Miljökrav införs i Lindex uppförandekod.
- 2004** Medlemskap i BSCI, Business Social Compliance Initiative.
- 2005** Lindex arbetar enligt BSCIs uppförandekod samt klassificering av leverantörerna.
- 2007** Produkter i ekologisk bomull börjar säljas. Lindex första hållbarhetsrapport publiceras.
- 2008** Lindex blir medlem i Better Cotton Initiative och Organic Exchange.

Detta är Lindex

Lindex affärsidé är att erbjuda ett inspirerande prisvärt mode. Lindex tar ansvar för hur företagets verksamhet påverkar människor och miljö. Produktion av företagets produkter ska ske under goda arbetsförhållanden och kunderna ska vara nöjda med Lindex som företag. Att ta ansvar för hur människor och miljö påverkas är en viktig förutsättning för att Lindex ska växa med fortsatt god lönsamhet.

Med drygt 360 butiker i Sverige, Norge, Finland, Baltikum, Tjeckien, Ryssland och Mellanöstern är Lindex en av norra Europas ledande modekedjor. Sortimentet omfattar flera olika koncept inom dammode, underkläder, barnkläder och kosmetik som säljs via företagets butiker och via Internet i Sverige.

Lindex grundades 1954 och huvudkontoret är placerat i Göteborg, Sverige. Lindex har produktionskontor i Kina, Indien, Hong Kong, Bangladesh, Pakistan och Turkiet. Företaget äger inga egna fabriker utan samarbetar med ungefär 200 olika leverantörer, främst i Asien. Sammanlagt uppskattar Lindex att produktionen av företagets plagg sysselsätter över 130 000 personer.

Ägare

AB Lindex är helägt av det finländska börsnoterade detaljhandelsbolaget, Stockmann, som är noterat på finska OMX börsen. Bolaget driver fyra affärsenheter inom detaljhandel, varuhusgruppen Stockmann, modekedjorna Lindex och Seppälä och distanshandelsföretaget Hobby Hall. Bolaget grundades 1862 och har idag över 15 000 medarbetare. Concernens försäljning uppgick 2008 till 2,3 miljarder euro. För ytterligare finansiell information om Lindex och Stockmann se www.stockmann.com.

Viktiga händelser under 2008

- Lindex öppnade butiker på två nya marknader; Ryssland och Mellanöstern. Totalt öppnades 19 nya butiker.
- Lindex säljer över en miljon plagg i ekologisk bomull.
- Framgångsrikt samarbete med den svenska organisationen Kvinna till Kvinna och Lindex stöd i kampen mot trafficking.
- Lindex HR-chef vann pris som årets bästa HR-chef.
- Lindex egna miljöbyggda distributionscentral tas i full drift. Under 2008 har införandet av ett nytt returemballage i plast gjort att man kunnat minska wellpapplådor med mer än 50 procent.
- Alla företagets cirka 360 butiker inför plastpåsar av återvunnet material.
- Lindex blir medlem i Better Cotton Initiative, för att kunna arbeta för en förbättrad och mer hållbar odling av bomull.

Lindex nyckeltal 2008

• Omsättning	540 MEUR
• Bruttomarginal	64 procent
• Resultat efter skatt	23 MEUR

Lindex CSR-arbete

Sedan Lindex 1993 införde förbud mot barnarbete har mycket hänt. Att producera mode är en komplicerad process och Lindex måste se till att det sker på ett bra sätt. Det finns ett starkt samband mellan kläindustrin och den ekonomiska utvecklingen i fattiga länder. Lindex produkter tillverkas främst i Asien. Där har kläindustrin inneburit arbete och därmed ökad levnadsstandarden för många människor, inte minst kvinnor. Även om mycket har hänt med förbättrade arbetsvillkor i produktionsländerna återstår mycket arbete och det krävs ett ömsidigt arbete med leverantörerna för att förbättra arbetsförhållanden.

Arbetet med hållbar utveckling är en förutsättning för en långsiktig utveckling av Lindex och idag är arbetet med Corporate Social Responsibility (CSR) väl integrerat i företagets verksamhet och en del av det dagliga arbetet. För Lindex innebär CSR-arbete, utöver arbetet för förbättrade arbetsvillkor hos leverantörerna, också arbetsmiljöarbete i den egna organisationen, miljöarbete, etikfrågor samt förhållningssätt vad gäller mänskliga rättigheter.

Organisation och ansvariga

Det yttersta ansvaret för Lindex CSR-arbete har Lindex verkställande direktör.

På koncernnivå har Lindex en CSR-ledningsgrupp där VD, andra medlemmar ur koncernledningen och inköpsutvecklingschef ingår. Denna grupp ansvarar för att strategiskt driva CSR-arbetet medan det operativa arbetet ligger hos affärsområdes- och landscheferna. CSR-gruppen definierar mål och handlingsplaner och följer kontinuerligt upp hur arbetet fortskrider.

På koncernnivå har Lindex en Social compliance manager som ansvarar för att utveckla, implementera och driva Lindex arbete med uppförandekoden. Till sin hjälp finns sju heltidsanställda CSR-inspektörer som är placerade på Lindex produktionskontor i Kina, Indien, Bangladesh och Turkiet.

På koncernnivå har Lindex en Environmental manager som via ett nätverk av medarbetare inom koncernen ansvarar för och utvecklar miljöarbetet. Ett flertal avdelningar inom Lindex har utsedda miljöansvariga. Inom butiksverksamheten är butikschefen regional miljösamordnare.

Lindex säkerhetschef ansvarar för att utveckla, implementera och driva Lindex etikarbete.

Medarbetarfrågor drivs koncernövergripande av företagets Human Resource-avdelning.

Styrning av Lindex CSR-arbete

Till grund för Lindex CSR-arbete ligger FNs företagsinitiativ Global Compact, som syftar till att främja ett ansvarsfullt företagande över hela världen. Genom att stödja

Global Compact förbinder sig Lindex att förverkliga och integrera följande tio principer i det dagliga arbetet. Till var och en av Global Compacts tio principer

för mänskliga rättigheter, arbetsvillkor, miljö och att motverka korruption har Lindex policies eller riktlinjer för hur de ska omsättas i den dagliga verksamheten.

Global Compacts tio principer för gott uthålligt företagande

Lindex har genom att stödja Global Compact förbundit sig att:

Läs mer på sid:

Mänskliga rättigheter

1. Stödja och respektera skydd för internationella mänskliga rättigheter där Lindex kan vara med och påverka.	14
2. Försäkra sig om att inte medverka till brott mot de mänskliga rättigheterna.	14

Arbetsförhållanden

3. Upprätthålla fackföreningsfriheten och erkänna rätten till kollektiva avtal.	10, 14, 18
4. Avskaffa alla former av tvångsarbete.	14, 18
5. Avskaffa barnarbete.	14, 17
6. Eliminera diskriminering avseende anställning och arbete.	14, 18

Miljö

7. Följa försiktighetsprincipen inför miljömässiga utmaningar.	22, 25
8. Ta initiativ för att främja större miljömässigt ansvarstagande.	24, 26
9. Uppmuntra utvecklingen och spridningen av miljövänlig teknik.	22–25

Korruption

10. Aktivt motverka alla former av korruption, inklusive utpressning och mutor.	30

Lindex ska också sprida dessa principer och på så sätt vara med och påverka andra företag att stödja Global Compact. Mer information om Global Compact samt vilka andra företag som antagit principerna finns på www.unglobalcompact.org. Där kan man också följa Lindex arbete med att förverkliga de tio principerna.

Om rapporten

Det är tredje året som Lindex publicerar en CSR-rapport. Den omfattar främst aspekter som rör miljö, etik, socialt ansvar hos leverantörerna och mänskliga rättigheter. De data som presenteras avser kalenderåret 2008, om inte annat anges. Rapporten omfattar den verksamhet som har en betydande påverkan ur ett hållbarhetsperspektiv. CSR-rapporten publiceras årligen under våren på företagets hemsida www.lindex.se. Där finns också tidigare års rapporter tillgängliga. Föregående rapport publicerades i maj 2008.

Rapporten är baserad på tillämpliga delar av Global Reporting Initiatives (GRI) version G3s riktlinjer för hållbar-

hetsrapportering. Information och nyckeltal som redovisas i rapporten är utvalda med utgångspunkt från GRIs kärnindikatorer och med vägledning av GRIs principer för definition av rapportinnehåll. Urvalet har gjorts utifrån den inverkan verksamheten har ur ett hållbarhetsperspektiv och dess påverkan på människor och miljö.

Rapporten innehåller även händelser som har påverkat Lindex under året och aktiviteter som Lindex medarbetare är stolta över. Vid urval av innehåll har även hänsyn och önskemål tagits till synpunkter som framförts av intressenter som följer utvecklingen av Lindex CSR-arbete. Lindex ser dessa synpunkter som ett vär-

defullt bidrag till den kontinuerliga utvecklingen av denna redovisning.

För vissa miljönyckeltal saknas data för några regioner. Ett arbete pågår för att säkerställa att alla regioner mäter och rapporterar data på samma sätt. Nyckeltal som rör Lindex uppförandekodarbete är baserade på ett internt uppföljningssystem och resultatet är inte säkerställt med stöd. Det är Lindex målsättning att fortsätta utveckla redovisningen i linje med Global Reporting Initiatives riktlinjer och FNs Global Compact. Lindex CSR-rapport möter kraven för redovisningsnivå C enligt GRIs regelverk. Ingen tredjepartsgranskning har genomförts.

Samarbete kommunikation med intressenter

Liksom andra internationella företag har Lindex både interna och externa intressenter som både har förväntningar och ställer krav på att företaget tar ett ansvar och har ett aktivt CSR-arbete. Lindex för en kontinuerlig dialog med intressentgrupper som utvecklar och förbättrar Lindex arbete. Det är bland annat kunder, medarbetare, leverantörer, NGOs, media och studenter som är huvudintressenter.

Lindex redovisar resultat inom hållbarhet till företagets intressenter via olika kommunikationskanaler såsom CSR-rapport, webbplats, pressreleaser, föreläsningar och möten.

Lindex deltar i olika nätverk där företaget tillsammans med andra internationella företag för diskussioner och samarbetar för att föra CSR-arbetet framåt. I Turkiet, Bangladesh och Indien deltar Lindex sedan länge i så kallade Brand Meetings där deltagare från flera olika kläd- och skoföretag är representerade. Syftet med nätverket är att diskutera och samarbeta kring gemensamma uppförandekodfrågor och dela med sig av praktiska erfarenheter som fler företag kan ha nytta av. I Turkiet är Lindex också aktiva i så kallade Round Tables som har till syfte att arbeta med frågor

som rör landets arbetsrätt och arbetsmiljö för att föra utvecklingen framåt.

Under året har Lindex bland annat fört en aktiv dialog med organisationerna Rena Kläder, Amnesty och PETA. Tillsammans med organisationerna har Lindex diskuterat vad företaget kan förbättra ur ett ansvarsperspektiv och hur och vad organisationerna vill att Lindex rapporterar och kommunicerar om.

Enkäter från studenter, myndigheter och ideella organisationer ger värdefull återkoppling till Lindex CSR-arbete.

Omdömen och nomineringar

Lindex HR-chef fick under 2008 pris som årets Human Resource-chef. Det är Sveriges HR-förening och Tidningen Chef som utser Sveriges bästa chefer i olika kategorier.

I en norsk undersökning om etik i kläd- och textilbranschen fick Lindex toppresultat. Undersökningen, som är gjord av Forum för utveckling, bygger på intervjuer med 18 kedjor och 17 varumärken om miljögifter, barnarbete och arbetsförhållanden. Läs mer om undersökningen på www.forumfor.no.

2008 nominerades Lindex till Globe Award. Det är ett pris som delas ut till svenska företag och organisationer som kommit längst med att integrera Corporate Social Responsibility i sin verksamhet.

Samhällsengagemang

Lindex vill på ett positivt sätt bidra till de samhällen i vilka företaget bedriver verksamhet och deltar därför i en mängd olika sociala och miljöinriktade aktiviteter på ett internationellt, nationellt och lokalt plan. Genom ett samarbete med noggrant utvalda partners, stödjer Lindex projekt som har till syfte att stärka utsatta grupper i samhället, framförallt kvinnor och barn. Totalt skänkte Lindex 2,3 miljoner kronor, vilket är cirka en procent av företagets vinst, till olika välgörenhetsprojekt under 2008.

Kvinna till Kvinna

Under 2008 började Lindex samarbeta med den svenska organisationen Kvinna till Kvinna. Tillsammans med lokala kvinnoorganisationer i konfliktdrabbade länder stödjer Kvinna till Kvinna, kvinnor att bli aktörer istället för offer.

Organisationerna hjälper kvinnor både rättsligt och psykiskt. De stärker och vidareutbildar kvinnliga politiker. De motverkar våld mot kvinnor och människohandel, påverkar lagar och utbildar poliser. De informerar kvinnor och män om kvinnors mänskliga rättigheter. De arbetar med kvinnors hälsa och för sexuella och reproduktiva rättigheter.

Lindex stöttar organisationen långsiktigt, både ekonomiskt men också genom att hjälpa dem att få uppmärksamhet och stödja dem i sitt insamlingsarbete.

Tillsammans med Kvinna till Kvinna startade Lindex under 2008 en kampanj för att motverka trafficking. Kvinna till Kvinna har länge jobbat med flera lokala organisationer i länder där risken för rekrytering är extra stor. En av organisationerna är Democracy Today i Armenien. Democracy Today hjälper de som fallit offer för sexslavhandeln men arbetar också förebyggande för att förhindra rekrytering.

Genom Lindex stöd startades under hösten 2008 ett nytt projekt i Armenien för unga kvinnor. De erbjöds praktiska, kreativa jobb som definitivt förändrade deras liv. En mindre syateljé startades och kvinnorna har lärt sig enkel design och sömnad. Kvinnorna får också lära sig att marknadsföra och sälja produkterna.

Kvinnorna som startar upp verksamheten lär i sin tur upp fler kvinnor.

Projektet har förändrat livet för dessa kvinnor. Långsiktigt skapar det jobb och möjligheter för många fler. Kvinnorna blir också förebilder och visar att det finns möjligheter i det egna landet. Det är vanligt att kvinnor som fallit offer för trafficking inte får något stöd vid återkomst till hemlandet. Faran är då stor att de blir lätta byten för kriminella ligor och tvingas tillbaks in i sexslavhandeln eftersom de inte har någon annan möjlighet för överlevnad. Därför arbetar projektet för att stoppa både nyrekrytering och återrekrytering.

Den första kursen i Armenien pågår fram till slutet av mars 2009 men kvinnorna får fortsatt stöd och hjälp under en lång tid framöver genom Democracy Today. Lindex fortsätter sitt stöd till organisationen och under våren 2009 börjar nya kvinnor på utbildningen.

Rosa Bandet

Lindex är en av huvudsponsorerna till Cancerfondens Rosa Bandet-kampanj som genomförs till förmån för kampen mot bröstcancer. Lindex har varit engagerade i kampanjen sedan starten 2003 och företaget tillsammans med dess kunder har samlat in och skänkt över 18 miljoner kronor.

Under 2008 uppmanade Lindex sina modeintresserade kunder att designa ett t-shirttryck. De fem vinnande bidragen såldes i butik under oktober månad och 20 procent av försäljningspriset donerades till Rosa Bandet-kampanjen. Lindex har även sålt rosa band, skänkt 1 krona per såld bh under hela oktober och 10 kronor per bh under Rosa lördag 25 oktober 2008. Samtliga Lindex butiker i Sverige, Norge, Finland, Baltikum och i Tjeckien var engagerade i insamlingen. Totalt samlade Lindex och företagets kunder in 4,6 miljoner kronor under året.

Målet med Rosa Bandet är att öka medvetenheten om bröstcancer och samla in pengar till forskningen. Dessutom går en del av pengarna till Bröstcancerföreningarnas Riksorganisation, BRO, som arbetar med stöd till drabbade och de anhöriga.

Bilden är tagen från översvåmningsområdet i Bihar, Indien 2008 som Lindex gav katastrofhjälp till. Fotorättighet: Oxfam.

KVINNA TILL KVINNA

Runda upp

Sedan 2006 driver Röda Korset och modebranschen gemensamt insamlingsprojektet Runda upp, som Lindex även är delaktig i. Kunderna erbjuds att runda av slutpriset uppåt i Lindex butiker och därmed bidra till Röda Korsets verksamhet.

Handslaget

Västsvenska handelskammaren driver ett långsiktigt program mellan näringsliv och skola för att öka samverkan mellan de båda parterna. Lindex är sedan 2007 med och stödjer Handslaget.

Lifeleader Academy

Under året började Lindex sponsra Lifeleader Academy, en karriär- och ledarskapsutbildning för unga tjejer mellan 16-25 år. Målet med programmet är att ge tjejerna rätt kunskaper och det självförtroende de behöver för att bli morgondagens ledare och chefer.

Lindex är finansiell huvudsponsor och stödjer även utbildningen genom att medverka i ett mentorskapsprogram där Lindexmedarbetare coachar tjejer i deras utveckling och karriär.

12 butikschefer från Lindex ingår i ett årlångt mentorprogram där de stöttar och bidrar med sin kunskap för deltagare från Lifeleader Academys sommarinternat 2009. Lindex hoppas därmed på att medverka till att svenskt näringsliv får fler kvinnliga chefer och ledare.

Lindex i världen

Lindex produktionskontor är runt om i världen engagerade i olika projekt som ska förbättra levnadsvillkoren framför allt för kvinnor och barn. Här är några av de organisationer företaget skänkte pengar eller gåvor till under 2008.

Indien

Lindex hjälper olika organisationer genom att skänka överblivna plagg, tyg och även ekonomisk hjälp. Hjälpn går framförallt till kvinnor och barn i fattiga områden. Oxfam, Child Rights & You, Helpage India är några av de organisationer som Lindex hjälpt under 2008.

Bangladesh

Under 2008 skänkte produktionskontoret i Bangladesh över 16 000 plagg till försäljning

där intäkterna gick till School of Hope, Gulshan Literacy Program, ABC School och Save the children Sweden.

Turkiet

Under flera år har Lindex produktionskontor i Turkiet regelbundet skänkt överblivna kläder till välgörenhetsföreningen Deniz Feneri. Lindex i Turkiet ger också bort kläder till ett barnhem för barn som är mellan 0–16 år.

Kina

Sedan många år stöttar Lindex fattiga barn i Kina med deras skolgång genom organisationen Shanghai Sunrise. 2008 kunde tio elever fullfölja sina studier tack vare ekonomiskt stöd från Lindex produktionskontor i Shanghai.

Red Cross Society of China

Efter den stora jordbävningen i Sichuan i maj 2008 tog Lindex anställda initiativet till insamling bland företagets anställda och tillsammans med Lindex skänktes 120 000 kronor till Red Cross Society of China för att stötta drabbade i Kina.

En attraktiv arbetsgivare

Lindex medarbetare är en viktig faktor för företagets framgångar. Förmågan att attrahera nya medarbetare, behålla dem och bidra till deras utveckling är en förutsättning för att nå företagets vision och mål.

I slutet av 2008 hade Lindexkoncernen 4 734 medarbetare. Eftersom en stor andel av medarbetarna arbetar deltid var antalet årsanställda 2 699 medarbetare.

Lindex medarbetare speglar till stor del företagets målgrupp. 96,4 procent är kvinnor och medelåldern är 32 år. Lindex långsiktiga mål är att uppnå en jämnare könsfördelning men på grund av företagets verksamhet är det svårt att uppnå en jämn könsfördelning i butikerna och på inköpsavdelningen.

Alla medarbetare på Lindex, oavsett kön, etnisk tillhörighet, sexuell läggning, funktionsnedsättning, ålder eller könsöverskridande identitet ska ha lika rättigheter, skyldigheter och möjligheter. För att säkerställa detta arbetar Lindex efter en jämställdhets- och mångfaldhetsplan som revideras vart tredje år.

Friskvård och hälsa

Lindex har som långsiktigt mål att nå en frisknärvaro på 97 procent. Företaget erbjuder alla medarbetare i försäljningsländerna frisk-vårdsbidrag som ett led i att stödja hälsan.

Kompetensutveckling och tydligare ledarskap

Lindex Academy är samlingsnamnet för flera olika satsningar på vidareutveckling inom Lindex. Utbildningarna inom Lindex Academy ska skapa större förståelse, engagemang och kunskap som är viktiga för Lindex utveckling. För att lansera och etablera Lindex nya värderingar som tagits fram genomfördes i Lindex Academy Values under året. Viktiga satsningar har också gjorts för att förbättra ledarskapet.

Lindex har under året antagit en ny ledarsyn. Alla ledare ska verka för ett synligt ledarskap som tydliggör allas ansvar och befogenheter. Tanken är att skapa en "feedback-kultur" inom företaget, för att uppmuntra till öppenhet och hjälpa varandra att utvecklas.

Lindex uppmuntrar till intern rekrytering och jobbrotation på arbetsplatsen.

Lediga tjänster utannonseras på företagets intranät. När Lindex öppnade sin första butik i Ryssland hösten 2008, var medarbetare från företagets butiker i Baltikum, Finland, Norge och Sverige på plats för att hjälpa till att genomföra en så lyckad öppning som möjligt.

Alla medarbetare på Lindex ska genomgå företagets CSR-utbildning.

Samarbete med fackliga organisationer

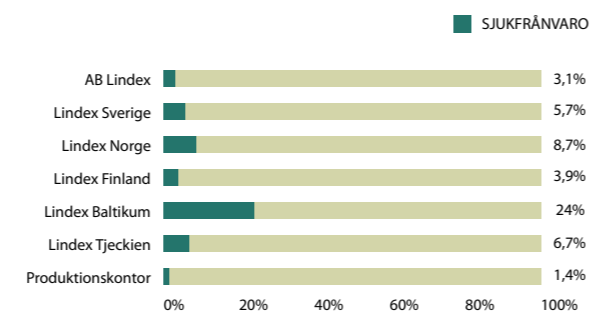
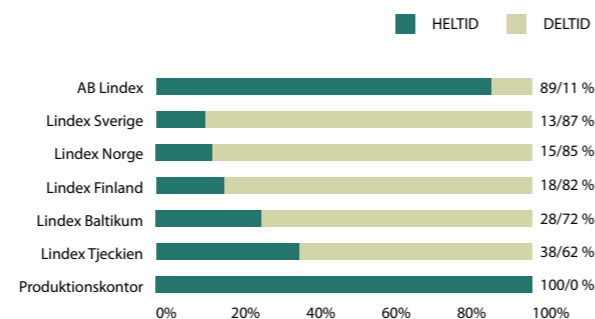
Lindex har ett väl fungerande samarbete med fackliga organisationer i sina försäljningsländer. I Sverige, Norge och Finland finns representanter som träffas i ett EWC-råd två gånger per år. Då diskuteras frågor som arbetsmiljö, personalfrågor, värderingar med mera. Fackliga frågor i Baltikum tas upp i så kallade *working councils* som Stockmann arrangerar två gånger per år.

I de länder där facklig verksamhet inte förekommer försöker Lindex hitta andra former för medinflytande hos medarbetarna. De inbjuds till diskussion om förmåner, anställningsvillkor och ledarskapsfrågor.

Lindex har under 2008 inte haft några konflikter med fackförbunden.

ANTAL HELTIDS/DELTIDSANSTÄLLDA/LAND

*Lindex Ryssland öppnade 31 Augusti 2008 och det finns därmed ingen statistik för hela året.

Våra produkter

Vid sidan av rätt modegrad, kvalitet och pris är säkerhet en mycket viktig parameter för barnkläder. Lindex arbetar aktivt med säkerheten i barnplagg och säkerhetstänkandet genomsyrar arbetssättet hela vägen från design till färdig produkt. Alla Lindex barnplagg följer kraven i den nya europeiska standarden angående barnsäkerhet (EN 14682) och den svenska överenskommelsen angående avtagbara huvor.

Trots hårda kvalitets- och säkerhetstester händer det att produkter som inte når upp till kraven ändå kommit ut till butikerna. För en sådan händelse har Lindex tagit fram en aktivitetsplan för att säkerställa ett snabbt agerande för att återkalla plaggen. Detta innebär bland annat annonsering i media, utskick till medlemmar i Lindex Club, information vid butikernas kassor samt på hemsidan. Under 2008 återkallades en barnmössa som inte uppfyllde Lindex säkerhetskrav.

Etiska riktlinjer vid design

Lindex har valt att undvika viss plaggutformning, vissa symboler och vissa tryck. Som ett ledande företag i modebranschen har Lindex stort inflytande och möjlighet att påverka modet och därmed också ett ansvar. Lindex för därför kontinuerligt en intern diskussion kring etiska riktlinjer och utformning av plaggen.

Lindex avstår från produkter som förknippas med krig eller annan militär

verksamhet, exempelvis får inte krigssymboler, avbildade vapen eller karatesparkar förekomma. Lindex använder inte symboler, text eller bilder som är oförenliga med en demokratisk grundsyn. Symboler som har droganknytning får inte förekomma. Gränsdragningen för när ett plagg kan verka stötande kan vara svår då uppfattning och önskemål skiljer sig från olika personer och marknader. Att modet idag är internationellt och gränsöverskridande gör det inte lättare att avgöra när ett plagg anses opassande, men det gör diskussionen än mer viktig.

Djurrättspolicy

Sedan 2004 har Lindex en djurrättspolicy som reviderats under 2008. Företaget har valt en restriktiv hållning gällande produkter tillverkade av päls eller skinn. Äkta päls får inte förekomma i Lindex sortiment. Endast skinn från köttproducerande djur får användas. Lindex tillåter inte att kosmetiska slutprodukter testas på djur. Lindex tar avstånd från mulesing, det ingrepp som utförs på merinofår i Australien för att förhindra flugangrepp. Företaget har beslutat att styra inköpen mot andra ursprungsländer och leverantörer i Australien som kan garantera mulesingfri merinoull. Syftet är att öka trycket på fåruppfödare som fortfarande utför mulesing. Lindex accepterar inte metoden med klämmor som alternativ till mulesing.

Hållbart mode

Sedan 2007 har alla avdelningar på Lindex ett utbud av ekologiska produkter och företaget producerade under 2008 över en miljon ekologiska plagg. Lindex har som mål att även under 2009 fortsätta producera en miljon ekologiska plagg. Men hållbart mode handlar om mycket mer än ekologiska plagg. För Lindex innebär det att jobba med hela kedjan från råvara till användning av plagget, att respektera vår omvärld i alla delar och i slutändan minska den totala miljöpåverkan.

SUSTAINABLE FASHION ACADEMY

SFA – The Sustainable Fashion Academy är utbildningen där designers, inköpare och produktchefer lär sig kombinera mode och hållbarhet med en bra affär.

Utbildningen startades under 2008 och 21 personer från olika svenska modeföretag tog examen från utbildningen under året. 2009 fortsätter utbildningen med nya studenter och nu startas även ett alumniprogram för de tidigare studenterna, så de kan fortsätta lära av varandra. Lindex är en av initiativtagarna och huvudsponsorerna till utbildningen, och här är några konkreta exempel på vilka positiva effekter den har haft på Lindex dagliga arbete.

Alltid två priser på bomull

Att göra ett plagg helt ekologiskt är svårt, men när det gäller bomull är det faktiskt möjligt. Därför ska Lindex produktionskontor alltid be leverantören om två priser – ett pris på vanlig bomull, och ett pris på ekologisk. På det sättet ser Lindex alltid prisskillnaden och kan ta beslut utifrån om företaget tror att kunden är beredd att betala det för den aktuella varan.

Modet förändras

De flesta modeprodukter som finns i Lindex butiker kan inte göras ekologiskt, och för en designer kan det vara en stor begränsning. Vissa färger och material är helt enkelt svåra att framställa på ett hållbart sätt. Men genom att tänka hållbart redan från början kan Lindex påverka modet. Vad får det för konsekvenser om företaget köper tyget från Indien, dragkedjor från

Kina och och allt ska tillverkas i Bangladesh?

Här kan Lindex bli bättre och tänka mer på hur kedjan ser ut från respektive leverantör till slutlig tillverkare av plagget.

Alternativa material

Lindex utforskar möjligheterna att använda exempelvis återvunnen ull eller polyester från pet-flaskor.

Rätt leverantörer

Att hitta leverantörer som är certifierade för ekologisk bomull är inte det lättaste. Indien och Turkiet har kommit långt i jämförelse med Kina. Samtidigt gäller det att väga hållbarheten mot den goda affären. Lindex försöker i den mån företaget kan att välja den leverantör som har högst nivå vad gäller miljötänk.

Kunskap över företagsgränserna

När det gäller miljöarbete vinner alla på att samarbeta och utbyta kunskaper och erfarenheter. En av de stora fördelarna med SFA är att modeföretagen tillsammans bildar ett nätverk som kan sprida kunskapen och utöva påtryckningar ute i världen. Om vi ställer samma krav och talar i samma termer får det mycket större effekt.

◀ PET-BIKINI

Genom en patenterad process kan PET-flaskan du hade i strandväskan förra sommaren nu vara en del av din nya bikini.

Lindex provar sig fram att använda återvunnet material i företagets produkter.

EKOLOGISK BOMULL

Nu blir det lättare för Lindex kunder att handla ekologiskt. Alla ekologiska produkter är märkta med etiketten Organic cotton by Lindex. På baksidan av etiketten står det information om vilken typ av ekologisk märkning plagget har. Lindex använder sig av två olika märkningar för ekologiska produkter:

EKO Sustainable Textile/GOTS

EKO Sustainable Textile märkningen innebär att plagget innehåller minst 95 procent ekologisk bomull. Resterande 5 procent kan vara syntetmaterial. EKO-märkningen ställer förutom miljökrav på ekologisk bomull även krav på hela tillverkningsprocessen, från odling till färgning, tryck och val av dragkedjor eller knappar. Dessutom ställs det krav på arbetsmiljön där tvångsarbete, diskriminering och barnarbete inte får förekomma. Dessa arbetsmiljökrav ställer Lindex på samtliga leverantörer.

Organic Cotton

I de plagg som är märkta *Organic Cotton* använder Lindex ekologisk bomull som är certifierad av det internationella certifieringsorganet Control Union.

Better Cotton Initiative (BCI)

Lindex vill bidra till att minska miljöpåverkan av bomullsodling. För att vara med och bidra till en förbättring av odlingen av den konventionella bomullen har Lindex under våren 2008 gått med i Better Cotton Initiative (BCI). BCI har som mål att mätbart minska de negativa sociala och miljömässiga effekterna av konventionell bomullsodling.

Initiativet till samarbetet togs av bland annat Världsnatur-fonden (WWF) 2004. Läs mer om BCI på www.bettercotton.org.

Organic Exchange

Lindex är sedan våren 2008 medlem i organisationen Organic Exchange, som har som uppgift att främja ekologisk bomullsodling. Läs mer om Organic Exchange på www.organicexchange.org.

4

FRÅGOR TILL
KICKI OLIVENSJÖ,
PURCHASING- &
DESIGN DIRECTOR

Vad innebär hållbart mode?

Jag tycker att respekt är ett nyckelord i sammanhanget, respekt för miljön och dem som tillverkar plaggen. Det handlar mycket om praktiska saker som att plaggen ska vara tillverkade i ekologiska material under rättvisa arbetsförhållanden. Men också om hela vårt sätt att tänka kring design och inköp.

Vad händer just nu inom hållbart mode på Lindex?

Vi har jobbat intensivt med att ta fram olika rutiner som gör det lättare för våra inköpare att köpa in mode med minsta möjliga påverkan på miljön. Vi har en handlingsplan som vi följer, med tydliga måltal för hur många ekologiska plagg vi ska producera. Hela tiden strävar vi efter att hitta nya arbetssätt, alternativa material och bättre transportvägar. Det handlar också om att designa mode på ett hållbart sätt. Vi har till exempel minimerat plagg och material som behöver kemtvättas. Det här med hållbart mode har många dimensioner.

Vilka utmaningar har ni stött på i arbetet?

Det har inte varit någon lätt resa alla gånger, eftersom många av de länder vi arbetar med tyvärr inte har kommit så långt när det gäller att tänka hållbarhet. En stor utmaning för oss är att påverka attityder ute i världen, ställa krav och sprida kunskap till våra leverantörer så att de också börjar ta mer ansvar och blir delaktiga i processen.

Vad blir nästa steg?

Att kommunicera hållbart mode till våra kunder. En stor miljöpåverkan sker trots allt när plagget når konsumenterna. Man tvättar för ofta, på för hög temperatur, med sköljmedel, sedan in i torktumlaren... Där kan vi tipsa om att vädra plaggen i stället, eller tvätta på lägre temperatur. Det skulle kännas bra att kunna föra kunskapen vidare till våra kunder och visa hur de själva kan bidra på ett enkelt sätt.

Socialt ansvar vid produktionen

Lindex har drygt 200 leverantörer som producerar i drygt 350 fabriker. Produktionen sysselsätter cirka 130 000 personer. Cirka 20 procent av företagets produkter köps in från Europa och cirka 80 procent från Asien. Kina är den största produktionsmarknaden.

Människors arbete är grundläggande för att bekämpa fattigdom, men implementeringen av arbetslagar och regler har inte kommit lika långt i många av Lindex produktionsländer som i västvärlden. Därför ställer Lindex som företag krav på leverantörerna så att de människor som tillverkar företagets kläder gör det under acceptabla förhållanden.

Lindex har produktionskontor i Shanghai, Hongkong och Guangzhou i Kina, Istanbul i Turkiet, New Delhi i Indien, Karachi i Pakistan och Dhaka i Bangladesh. Genom de egna produktionskontoren kommer Lindex närmare produktionen. Att finnas nära leverantörerna underlättar arbetet med att säkerställa att produktionen sker under acceptabla förhållanden. Företaget får en större insikt i lokala problem och upptäcker lättare eventuella missförhållanden hos leverantörerna.

Lindex största inköpsmarknader 2008

Produktionsland	Procent
Kina	47%
Bangladesh	19%
Turkiet	12%
Indien	8%
Italien	7%

På Lindex hemsida www.lindex.se kan du ladda ner en lista över Lindex produktionsländer.

Krav på leverantörer genom uppförandekod

Lindex vet att det går att producera mode under goda sociala förhållanden, men det kräver ett samarbete med leverantörerna för att förbättra arbetsförhållandena. Efter som Lindex inte har direkt kontroll över tillverkningen har företaget regler och krav som leverantörerna måste följa, en så kallad uppförandekod. Lindex leverantörer förbinder sig att följa uppförandekoden och verka för att ständiga förbättringar görs i fabriken de använder för Lindex-produktion.

Lindex är medlem i Business Social Compliance Initiative (BSCI) och använder BSCIs uppförandekod. BSCI är ett samarbete mellan europeiska företag som alla vill förbättra den sociala situationen och arbetsvillkoren i produktionsländerna. Alla inom BSCI, som idag består av cirka 250 medlemsföretag, ställer samma krav på leverantörerna. På så sätt kan medlemmarna tillsammans påverka dem i positiv riktning i större utsträckning än som enskilda företag.

En gemensam uppförandekod underlättar också för leverantörerna. Varje leverantör producerar ofta produkter till flera företag inom BSCI. Tidigare innebar det flera olika uppförandekoder med olika innehåll och krav.

Lindex satt med i pilotgruppen som var med och startade BSCI och sedan våren 2005 arbetar Lindex efter BSCIs uppförandekod och inspektionsmodell.

BSCIs uppförandekod baseras på FNs deklaration för mänskliga rättigheter, FNs barnkonvention och ILOs (International Labour Organisation) konventioner om arbetsvillkor och rättigheter i arbetslivet.

Samtliga leverantörer som producerar varor och som Lindex har en affärsförbindelse med omfattas av uppförandekoden. Den ingår i det "General Agreement" som skrivs under av leverantören innan en order placeras.

Uppförandekoden ska alltid översättas till lokalt språk och sättas upp i fabriken på lämplig plats, tillgänglig för alla arbetare.

Hela uppförandekoden finns att ladda ner på Lindex hemsida www.lindex.se.

Uppförandekoden behandlar följande områden:

- Lagar och förordningar
- Organisationsrätt och rätt till kollektiv förhandling
- Förbud mot diskriminering
- Löner och ersättning
- Arbetstid
- Arbetsmiljö, hälsa och säkerhet
- Förbud mot barnarbete
- Förbud mot tvångsarbete
- Miljöfrågor
- Ledningssystem & dokumentation

Inspektioner

Textilfabriker som vill bli leverantörer till Lindex skriver inte bara under att de följer Lindex uppförandekod, de måste också tillåta att Lindex kontrollerar att kraven följs genom inspektioner i fabriken. Främst sker det genom anmälda besök, men även oanmälda besök förekommer.

Inspektionen görs bland annat genom revision av dokument, inspektion i fabriken och eventuella arbetarbostäder och intervjuer med både företrädare för företaget och arbetare. Inspektören går sedan igenom vad som behöver förbättras och vilka åtgärder som krävs av leverantören och tar fram en åtgärdsplan. Den innehåller även tidsramar för när eventuella åtgärder ska vara genomförda. För att en förändringsprocess ska kunna ske måste leverantören ges rimlig tid till förändring. Uteblir förbättringar avbryter Lindex samarbetet.

Under 2008 har Lindex totalt genomfört 372 BSCI-inspektioner. Utav dem är 223 så kallade initiala, det vill säga första inspektioner hos en leverantör och 149 återinspektioner. 238 är genomförda av Lindex egna inspektörer och 134 är genomförda av externa bolag godkända av BSCI.

Lindex CSR-inspektörer

Lindex har sju anställda CSR-inspektörer i produktionsländerna som på heltid arbetar för att förbättra villkoren för de fabriksanställda. Även inspektörer från externa oberoende revisionsbolag, godkända av BSCI, kontrollerar förhållandena hos Lindex leverantörer.

Lindex lokala inspektörer har en bred kompetens som till exempel ingenjörskompetens, erfarenhet av fabriksarbete, ILO eller revision. Alla nya inspektörer

genomgår en intern utbildning och därefter fortlöpande utbildning gällande till exempel miljö och lokal lagstiftning. Samtliga inspektörer genomgår också en SA 8000 inspektörskurs, en internationell certifieringsstandard för socialt ansvar. Alla inspektörer behärskar förutom lokalt modersmål även engelska. Som inspektör krävs att man är väl förtrogen med landets lagar, kultur och leverantörernas olika situationer.

En gång om året träffas alla inspektörer för en gemensam strategisk arbetsvecka. Fokus ligger på uppföljning, riskanalys, fortbildning, framtida mål och arbetssätt.

Förutom inspektörerna av uppförandekoden har Lindex även 24 kvalitetskontrollanter som regelbundet är i fabriken för att kontrollera kvaliteten och då även ser över den synliga arbetsmiljön och att ingen minderårig arbetar i fabriken.

Nivåer och rapporteringssystem

Alla företag som är med i BSCI ska genomföra samma typer av inspektioner och bedöma fabriken utifrån samma kriterier. Inom varje del av uppförandekoden bedöms fabriken på en skala från 0–2 beroende på hur väl kraven är uppfyllda, enligt följande nivåer. Nivå 0; avvikelser från kraven, en avvikelse från majoriteten av kraven och/eller på avgörande faktorer. Nivå 1; förbättringar behövs, avvikelser från ett fåtal av kraven och inga avgörande faktorer. Nivå 2; inga avvikelser från kraven eller endast mindre avvikelser.

Efter varje inspektion gör inspektören en inspektionsrapport där resultaten från inspektionen samlas. Den redovisas för leverantören och resultaten följs upp av Lindex huvud- samt inköpskontor. Resultaten från de externa inspektionerna lagras även i en databas, där andra medlemmar i BSCI får tillgång till samma uppgifter. Det gör att leverantörerna även får en affärsmässig anledning till att förbättra standarden i fabriken. En bra BSCI-rapport eller förbättring enligt planen öppnar marknaden till att fler företag som är medlemmar i BSCI vill börja jobba med leverantören.

Alla fabriker som ligger på nivå 0 eller 1 inspekteras regelbundet för att säkerställa att fabriken minst uppfyller Lindex start-

krav och kontinuerligt förbättrar sig tills de når nivå 2 enligt BSCIs kriterier. Lindex fortsätter att besöka fabriker som har nått nivå 2 för att se att de ligger kvar på den nivån och för att stödja dem till att ytterligare förbättra sig, även om det enligt BSCIs regler inte ska genomföras inspektioner på dessa leverantörer lika ofta.

Utbildningar ger förbättringar

Kontroller genom inspektioner är viktiga, men Lindex erfarenhet är att för att verkligen åstadkomma långsiktiga förbättringar av arbetsförhållandena måste de kombineras med dialog och utbildning. Lindex arbetar därför aktivt med att utbilda och informera leverantörerna. Det sker genom både enskild coachning men också genom större lokala seminarier och workshops, som antingen arrangeras av BSCI eller av Lindex. Målet är att höja kunskapsnivån och engagemanget hos leverantörer och fabriker för att underlätta för dem att genomföra förbättringar och få en högre förståelse för varför dessa frågor är viktiga.

Insatser mot barnarbete

Förbud mot barnarbete är ett av startkraven som Lindex leverantörer måste följa. Företaget har jobbat länge för att motverka barnarbete och ser mycket allvarligt på detta.

Arbetsför ålder är den lagstadgade åldern i respektive land, som vanligtvis är 15 år. Enligt ILOs konventioner och FNs barnkonventioner är det minimum 14 år för vissa utvecklingsländer. I Kina är den arbetsföra åldern 16 år.

Om Lindex skulle upptäcka att en minderårig jobbar hos en leverantör vill företaget alltid finna den bästa lösningen ur barnets perspektiv. Att bara avbryta samarbetet med leverantören eller att avskeda barnet utan uppföljning skulle kunna leda till att barnet istället tar ett annat arbete eller hamnar på gatan.

Lindex har därför tagit fram en ”Child Labour action plan” som alltid utgår från barnet bästa. Den används alltid om företaget skulle upptäcka att en minderårig arbetar hos någon leverantör. Om inte leverantören skulle gå med på en uppgörelse för barnets bästa avbryter Lindex samarbetet med leverantören.

För att upptäcka om det arbetar minderåriga i fabriken tittar Lindex inspektörer på en mängd saker. Inspektörerna kontrollerar bland annat alltid dokument med kopior på id-kort och annan dokumentation över de anställda. Både inspektörerna och andra medarbetare som är ute i fabriken är alltid uppmärksamma på om någon ser för ung ut. Under 2008 har Lindex haft två fall av barnarbete då

barnen visade sig vara 15 år istället för 16 år. Vid tillämpning av Lindex child labour action plan vägrade fabriken följa planen och Lindex valde då att avsluta samarbetet med fabriken.

Kodkraven är en del av det dagliga inköpsarbetet

I samband med att en order placeras hos en ny leverantör/fabrik ska fabriken inspekteras och få ok av Lindex uppförandekodsteam. Att uppnå Lindex startkrav innebär bland annat att minimilön måste betalas, inget barnarbete, inget tvångsarbete, brandskydd och tillgång till rent och gratis vatten för alla arbetare.

Lindex inköpsorganisation ser kontinuerligt över vilka nivåer leverantörerna ligger på och det är en del av den totala utvärderingen av leverantören. Om två leverantörer ger likvärdiga offerter när det gäller pris, kvalitet och leveranstid ska uppförandekodnivån avgöra vilken leverantör som får produktionen.

Alla leverantörer ser inte vikten av att följa kraven i uppförandekoden. Ett av Lindex verktyg för att driva på en förändring är företagets stopplista. Att en leverantör placeras på stopplistan innebär att leverantören inte får några fler order till dess att överenskomna åtgärder är genomförda.

Stopplistan är Lindex sätt att sätta ner foten då dialog och andra verktyg inte når fram till de förbättringar som företaget strävar efter.

För att tas bort från stopplistan och återigen bli aktuell som leverantör till Lindex krävs det att leverantören åtgärdar påvisade problem och fortsätter sin förbättringsprocess. Om en leverantör hamnar på stopplistan upprepade gånger fasas leverantören ut helt och hållet eftersom Lindex inte då kan se att det finns en vilja att arbeta mot förbättring.

Varje år görs en stor genomgång och utvärdering av alla Lindex leverantörer där beslut tas om vilka leverantörer företaget ska fortsätta placera order hos och vilka som ska fasas ut. En viktig del av den utvärderingen är att se leverantörens utveckling och vilja till att utvecklas uppförandekodmässigt. Under de senaste åren har Lindex arbetat med att minska antalet leverantörer bland annat eftersom det är lättare att genomföra långsiktiga förbättringar. På två år har antalet leverantörer i riskländerna minskat från cirka 300 till cirka 200. Under 2008 har 21 leverantörer funnits på stopplistan. Överträdelserna har exempelvis varit; ofullständiga eller motsägelsefulla dokument vilket får som följdproblem att anställningsålder eller kravet på minimilön inte går att verifiera.

Efterlevnad av koden

Lindex är medvetet om riskerna för över-trädelser mot uppförandekoden men arbetar aktivt för att koden ska efterlevas till fullo av alla leverantörer. Arbetet med uppförandekoden är ett långsiktigt arbete där Lindex tillsammans med leverantören försöker åstadkomma förbättringar.

Lindex övertygelse är att det enda sättet att få igenom en förbättring är att göra det stegvis och att kombinera krav och kontroller med dialog och utbildning.

Av de aktiva leverantörer som Lindex idag arbetar med i riskländerna, baserat på omsättning, uppnår 42 (39) procent BSCIs högsta krav nivå 2 vid utgången av 2008. 20 (26) procent når upp till nivå 1 och 38 (35) procent ligger på nivå 0.

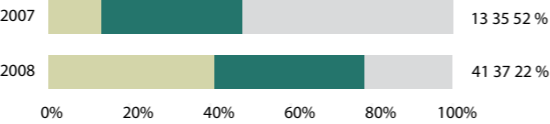
Under 2008 ser Lindex en tydlig förbättring gällande ledningssystem, dokumentation och till viss del även arbetstid. Lindex uppskattar de framsteg som skett under året och de är ett kvitto på att Lindex dialog och utbildning hos leverantörerna leder till förbättringar. Samtidigt är det samma områden som Lindex fortfarande ser störst problem med överträdelser av uppförandekoden, tillsammans med löner och ersättning, och facklig anslutning.

Utbildningsprojekt i Indien

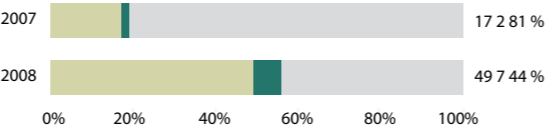
Under 2008 har Lindex bland annat arbetat med ett riktat projekt i Indien för att förbättra ledningssystem och dokumentation hos leverantörerna. Otillräcklig eller dålig dokumentation ger följdproblem och gör det svårt att verifiera uppfyllelse av krav i koden som till exempel att rätt lön har betalats ut och att inte minderåriga jobbar i fabriken. Ofta beror problemen på okunskap eller bristande rutiner och är därför relativt enkla för leverantören att komma tillrätta med.

10 leverantörer deltog i utbildningen i Indien som uppskattades av leverantörerna och gav mycket märkbara resultat. Leverantörerna i Indien har inte bara förbättrat sina nivåer på dokumentation och ledningssystem efter utbildningen utan även nivåerna på arbetstid och löner och ersättning har stigit markant, vilket kan ses som en följd av att dokumentationen förbättrats.

DOKUMENTATION

LEDNINGSSYSTEM

- Nivå 2 – Inga avvikelser från kraven
- Nivå 1 – Förbättringar behövs
- Nivå 0 – Avvikelser från kraven

Dokumentation

Ett vanligt problem hos leverantörerna är att det finns stora brister när det gäller dokumentation, vilket ger allvarliga följdproblem. Det kan till exempel handla om att det inte finns kopior på alla anställdas id-kort eller att lönelistor är undermåliga. Det gör det svårt att verifiera uppfyllelse av krav i koden såsom att rätt lön blir utbetald, att inte minderåriga jobbar i fabriken eller att övertidsarbete inte sker. Leverantörerna bedöms som att de inte uppfyller kravet i koden på de områden där inte tillräcklig dokumentation finns. Genom seminarier och workshops med leverantörerna jobbar Lindex för att öka kunskapen om vikten av bra dokumentation. Lindex ger också utbildning till ansvariga personer på fabrikerna.

Ledningssystem

Problem med ledningssystem kan bestå i att det finns dåliga rutiner för kontroll av den egna fabriken, kontroll av underleverantörer, att det saknas ansvariga personer för ledningssystemet eller att det saknas interna policy's. Lindex arbetar med utbildning av fabriksledningen för att de ska kunna göra interna kontroller av sin leverantörskedja. Företaget arbetar även med utbildning om till exempel effektiva ledningssystem och ger råd och stöd för att förbättra situationen.

Arbets tid

Den tillåtna arbetstiden enligt kraven i uppförandekoden är maximalt 48 timmar i veckan plus 12 timmar övertid. Utbrett övertidsarbete som överskrider kraven i koden är ett stort problem i så gott som alla länder där Lindex har produktion. Övertidsarbete är ett svårt problem att komma tillrätta med. Innan varje order gör Lindex en bedömning av leverantörens produktionskapacitet.

Löner och ersättning

Problem med att inkorrekta löner betalas ut är ett problem hos många leverantörer. Enligt uppförandekoden ska leverantörerna, som minimikrav, betala landets lagstadgade minimilön till arbetstagarna i fabrikerna. Den största andelen av överträdelser handlar om att rätt övertidsersättning inte betalas ut. I de flesta länder ska enligt landets lagar till exempel övertidsarbete kompenseras med dubbel ersättning. Lindex arbetar hårt för att förbättra utbetalningarna av övertidsersättningen hos leverantörerna eftersom det i längden också minskar behovet och viljan från både arbetstagare och arbetsgivare till övertidsarbete. Andra problem kan handla om att produktionsjournaler och närvarojournaler inte stämmer överens, vilket gör att arbetad tid inte kan verifieras och inspektörerna inte kan säkerställa att rätt lön utbetalats. Att inte leverantörerna ger semester och ledigheter enligt landets lagar är ett annat problem. Lindex arbetar med en kombination av

utbildning, information och krav på att problemen rättas till för att ytterligare order ska placeras hos leverantören. Lindex ser löner och ersättningar som ett prioriterat område att jobba för förbättringar inom. Under 2008 har antalet fabriker som visat brister inom kompensationsområdet, nivå 0, minskat till 103 jämfört med 132 året innan. Det visar att arbetet ger resultat men att det sker stegvis.

Facklig anslutning

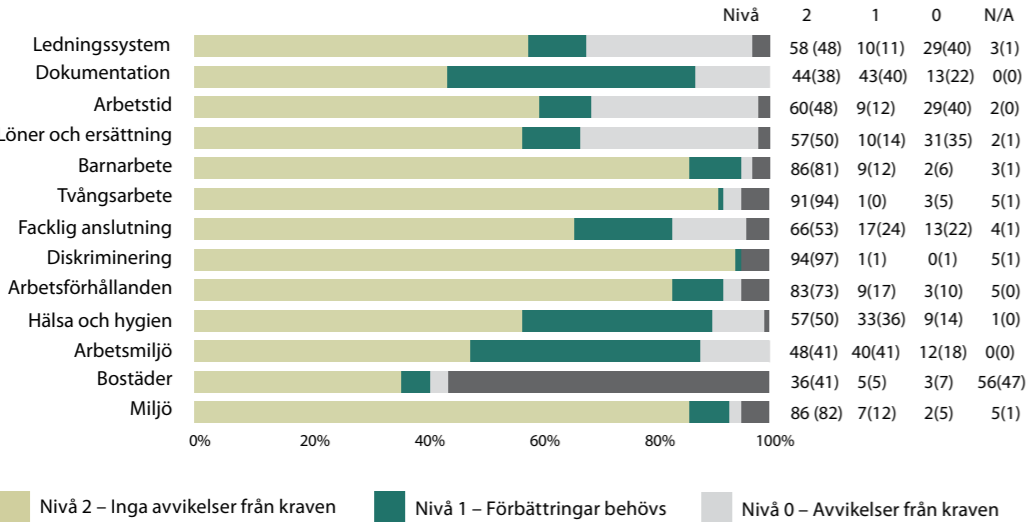
Facklig anslutning är en svår fråga i många av Lindex produktionsländer och i flera länder finns det svårigheter och i vissa fall förbud mot att ansluta sig fackligt. Oberoende facklig verksamhet i vår mening kan i många fall vara ett okänt begrepp och både arbetare och leverantörer känner stor osäkerhet inför hur det skulle fungera och vad det skulle innebära. Lindex anser att rättigheten att kollektivförhandla och ansluta sig fackligt är viktig. Det är arbetarnas eget ansvar att etablera fackföreningar. Lindex ansvar är att ställa krav på leverantören att värna om att rättigheten inte kränks. I de länder eller regioner där facklig verksamhet inte är laglig arbetar Lindex med krav på leverantörerna att det ska finnas så kallade "workers committees", där arbetarna i fabriken ska kunna påverka och ges möjlighet att förhandla med ledningen. I alla fabriker som levererar produkter till Lindex är det krav på att det ska finnas möjlighet för arbetarna att organisera sig i en arbetarvald workers committe som regelbundet får träffa och förhandla med fabriksledningen.

MÅL OCH STATUS FÖR ARBETET MED UPPFÖRANDEKODEN 2008-2009

MÅL ATT UPPNÅ	ANSVARIG	KOMMENTAR	DEADLINE
UPPFYLLELSE AV UPPFÖRANDEKODEN:			
Minst 2/3 av Lindex leverantörer (i riskländer mätt i inköp) ska vara kontrollerade av externa BSCI-godkända revisionsföretag.	PO	Vid utgången av 2008 var 85 % kontrollerade genom externa inspektioner.	2008
Alla textillleverantörer ska vara kontrollerade av externa BSCI-godkända revisionsföretag.	PO	Se ovan.	2009
20% (mätt i antal fabriker) av alla BSCI-kontrollerade fabriker ska nå BSCI nivå 2.	PO	Vid utgången av 2008 nådde 29% till nivå 2.	2009
Lindex ska regelbundet (minst 2 ggr/år) bjuda in leverantörer till utbildning eller information om uppförandekoden.	PO	Sker löpande	2009
Lindex ska producera ämnesspecifika utbildningspaket för att stödja och pusha Lindex leverantörer att kvalificera sig till full uppfyllelse av koden.	PO	Under 2008 deltog ca 170 leverantörer i olika utbildningssammanhang fokuserade på olika områden i koden.	2009
Lindex ska aktivt uppmuntra sina leverantörer att engagera sig i olika seminarier och projekt som syftar till att öka uppförandekodsituationen i fabrikerna.	PO	Se ovan.	2009
AFFÄRSMÄSSIGHET			
Lindex strävar efter bästa pris, leveranstid och rätt produkt. Då två eller fler leverantörer har likvärdiga offerter ska den leverantör med bäst uppförandekodstatus få order.	PD	Sker kontinuerligt. Verktyg för ökad implementering i den dagliga affären är under utveckling.	Löpande
Under kontinuerliga månatliga leverantörsuppföljningar ska aktuell uppförandekodstatus beaktas som en signifikant parameter.	PO	Sker kontinuerligt.	Löpande
Vid det årliga leverantörsutvärderingsmötet på huvudkontoret ska uppförandekodssituationen gås igenom och finnas med som en signifikant parameter i de affärs-mässiga besluten.	PDM, SCM	Sker kontinuerligt	2 gånger om året
MEDARBETARNAS ANSVAR			
Alla medarbetare i Lindexkoncernen ska genomgå CSR-utbildning.	HR	Utbildning sker kontinuerligt.	Löpande
Alla ledare på Lindex huvudkontor ska genomgå en utökad CSR-utbildning.	CC	Utbildning genomförd under hösten 2008.	2009
INTRESSENTDIALOG OCH KOMMUNIKATION			
Lindex ska delta i externa forum och nätverk för utbyte av relevant information om CSR-arbete.	PD MG, CC	Lindex är bl a aktivt i BSCI:s svenska nätverk och Global Compacts nordiska nätverk.	Löpande
Lindex ska inom sitt CSR-arbete samarbeta och föra en dialog med relevanta organisationer, myndigheter och intressenter.	PD, CC	Dialog förs med bland annat Round Tables och Brand Meetings i produktionskontorsländer, Amnesty, Rena Kläder, Svenskhandel, Textilimportörerna och Globalt ansvar i Sverige.	Löpande

PO = Production Office, PDM = Purchasing Development Manager, SCM = Social Compliance Manager, CC = Corporate Communications, PD = Purchasing Development, HR = Human Resource, MG = Management Group

NIVÅER PÅ UPPFÖRANDEKODOMRÅDE PÅ AKTIVA LEVERANTÖRER PER DEN 31 DEC 2008

NIVÅER PÅ AKTIVA LEVERANTÖRER

Nivå 2 | 42% (39%)
Nivå 1 | 20% (26%)
Nivå 0 | 38% (35%)

Siffror inom parentes visar motsvarande siffror per den 31 december 2007. *Siffrorna är baserade på ett internt uppföljningssystem och resultatet är inte säkerställt med it-stöd.

Swati Sharma, CSR-inspektör på Lindex produktionskontor i Indien.

Inspektör & kvinna

Swati Sharma var bara 21 år gammal när hon började jobba som inspektör inom arbetsrätt i Indien. Det är ett tufft jobb som ibland till och med kan vara farligt. – Jag känner stor glädje när jag kan bidra till ett bättre samhälle, även om min insats är förhållandevis liten, säger hon.

Swati har alltid varit nyfiken och socialt engagerad. Vid sidan av skolan har volontärarbete varit en stor del av hennes liv. Hon har deltagit i program som ska öka läskunnighet, hälsa och hygien i slumområdena. Hon har läst sagor för föräldralösa barn, samlat in pengar och jobbat med blinda.

– Att jag blev så engagerad är mycket tack vare en kvinna på min skola som var koordinator för hjälparbete. Hon såg hur intresserad jag var och uppmuntrade mig att engagera mig i de här frågorna på ett djupare plan. En gång sa hon att "ingen kommer att ge dig ett hjärtligare och varmare leende än den vars hjärta och liv du har berört – om än på det enklaste sätt". Mina erfarenheter har visat att det hon sa verkligen var sant.

Efter grundskolan utbildade sig Swati inom kommunikation och journalistik. Hon jobbade ett par år som journalist och dokumentärfilmare innan hon av en slump kom i kontakt med ett amerikanskt audit-företag där hon fick anställning.

De flesta inspektörer i Indien är lite äldre män, och som ung kvinna hade Swati först svårigheter med att bli tagen på allvar. Tre år och 250 inspektioner senare är hon känd och respekterad inom sitt yrke bland både fabriker och myndigheter. En av de största utmaningarna är att skapa förståelse hos fabriksledningen och få dem att engagera sig i frågorna.

– De som äger och driver fabriker är ofta skeptiska och rädda för att vi som inspektörer är ute efter att "sätta dit" dem. För att få ärliga svar och en öppen dialog måste vi först skapa förtroende. Vi brukar ha så kallade "open meetings" där jag förklarar vårt syfte – att titta på hur verkligheten ser ut och komma med förslag till förbättringar.

När förtroendet väl är etablerat gäller det att gå varsamt fram för att få bästa möjliga resultat. Swati är noga med att låta fabriksledningen förstå att hon ser sig som en gäst hos dem, och hon är vaksam på hur hennes beteende uppfattas. Det kan handla om små detaljer som att fråga om man får titta på dokumentation i stället för att kräva. Att vara artig och vänlig, men ändå professionell.

Den andra viktiga delen är att vinna fabriksarbetarnas förtroende. Swati brukar samla dem i grupper på fabriksgolvet, där de sätter sig ner och pratar om fabriken och arbetet, både med skatt och allvar. På det

sättet skapas en situation som är mer avslappnad och så långt ifrån ett traditionellt förhör man kan komma.

– De får tala anonymt, och jag frågar alltid först om jag får ta anteckningar. Sedan ställer jag öppna frågor som får dem att öppna upp och dela sina känslor och funderingar med mig. Ofta söker de upp mig efteråt och berättar hur glada de är att någon verkligen vill lyssna på dem. Det är då jag känner att mitt arbete verkligen gör någon nytta.

Swati tror att hennes akademiska bakgrund som kommunikatör och journalist är en stor fördel i yrket när det gäller att skapa kontakter på olika nivåer i företaget.

– Jag tror också att det är en stor fördel att jag är kvinna, särskilt när det gäller att få de kvinnliga fabriksarbetarna att berätta om sin situation, säger hon. Många av kvinnorna jag möter är uppvuxna i små byar, de är ofta blyga, sårbara och har dåligt självförtroende. De har lättare att prata med mig än med en manlig inspektör, särskilt när det rör jämställdhet, diskriminering och sexuella trakasserier. Att ge dem styrka och få dem att förstå sina rättigheter är något av det viktigaste jag gör i mitt arbete.

Att vara inspektör kan också vara farligt i vissa fall. För några år sedan när Swati arbetade för ett auditföretag besökte hon en skofabrik i Agra tillsammans med en

kvinnlig kollega. Fabriksledningen hade spritt ut rykten om att arbetarnas lön inte skulle betalas ut i tid på grund av inspektionen. De hade också hotat med att fabriken skulle stängas om arbetarna berättade något negativt för inspektörerna.

»Jag älskar verkligen mitt jobb. Nu har jag jobbat för Lindex i ett år, och det har breddat mina perspektiv och min kunskap«

– Inspektionen urartade och vi blev jagade av fem fabriksarbetare med kniv runt fabriksgolvet. Det var bara att försöka ta sig därifrån så fort som möjligt.

Incidenten visar på problematiken med stark skepsis från vissa fabriksägare. Men det är definitivt inget som får Swati att vilja byta karriär.

– Jag älskar verkligen mitt jobb. Nu har jag jobbat för Lindex i ett år, och det har breddat mina perspektiv och min kunskap. Det roligaste av allt är att jag har fått vara med och genomföra förbättringarna i praktiken. Jag har fått se många av de där hjärtliga och varma leendena, och hoppas få se ännu fler i framtiden.

Hallå där...

MARIA LÄNJE, vikarierande Social Compliance Manager under 2008

1. Hur har din tid som Social Compliance Manager varit?

Jättespännande, rolig och lärorik. Ett år fyllt av utmaningar, som att länka samman våra kodkrav med en bra affär. Vi har också förbättrat vår CSR-rapport och dialogen med våra intressenter.

2. Vad blir Lindex största utmaning framöver?

Jag ser två stora utmaningar. Den första är att fortsätta integrera kodkraven i vårt dagliga arbete. Viljan och medvetandet finns i organisationen, men vi behöver bli bättre på att verkligen ha koden som en självklar del i våra beslut. Till exempel när inköpare och merchandisers ska välja leverantör. Vi måste se till att de har kunskap och hjälpmedel för att de ska kunna väga in kodfaktorer lika självklart som pris, kvalitet och ledtid. Den andra utmaningen är att fortsätta utveckla miljökrav mot våra textilleverantörer, både sömnadsenheter och leverantörer med färgerier och vätprocesser.

3. Mest lärorikt?

Jag har fått större förståelse för de länder och kulturer vi arbetar med och de förhållanden som råder där.

Miljö

Lindex största miljöpåverkan sker genom utsläpp av koldioxid vid transporter, energianvändande av främst el till företagets drygt 360 butiker och genom avfall från förpackningar. Dessutom påverkas miljön vid tillverkningen av företagets produkter, som sker hos externa leverantörer.

Syftet med Lindex miljöarbete är att minska belastningen på miljön, både där produkterna produceras, under transport och i de länder där varorna säljs och används. Företaget arbetar hela tiden med att förbättra arbetssätt och bidra till en bättre och mer miljöanpassad produktionskedja.

Lindex miljöledningssystem är uppbyggt enligt principerna i ISO 14001. Genom att ha en struktur och genom att följa rutiner säkerställer företaget att uppsatta mål och resultat nås.

El från förnyelsebara energikällor
Lindex använder el från förnyelsebara energikällor på kontoren och i alla butiker där företaget har egna energiförbrukare. Det innebär att elen kommer från förnyelsebara källor såsom sol, vind, vatten och biobränslen. Elen är märkt enligt ”Bra Miljöval” i Sverige och Finland.

Lindex förbrukade el genom egna avtal* motsvarande cirka 23 gigawattimmar under 2008, vilket är en minskning jämfört med 2007, då företaget förbrukade 28 gigawattimmar. Under året har butikernas elförbrukning minskat medan produktionskonternas förbrukning ökat något. Totalt släppte den el som Lindex köpte, ut 51 ton koldioxid, att jämföra med 47 ton verksamhetsåret 2007. Ökningen beror på den höjda förbrukningen i produktionsländerna, där merparten av den el som köps inte kommer från förnyelsebara energikällor.

Lindex strävar ständigt efter att minska elanvändningen i samtliga länder företaget har verksamhet i och specifika elsmål

finns för Sverige, Norge och Finland. Läs mer om det i Lindex uppsatta miljö-mål på sidan 27.

Minskad miljöpåverkan från transporter
Lindex har en långsiktig strävan att ständigt minska koldioxidutsläppen. Företaget har under flera år ställt krav på sina transportörer att de ska ha ett dokumenterat miljöarbete och att de ska ge Lindex en uppföljning av de koldioxidutsläpp som Lindex transporter orsakar.

Tillverkningen av Lindex produkter sker i både Asien och Europa. Kläderna skeppas med fartyg till Göteborg i Sverige där de transporteras vidare till Lindex centrallager i Partille, strax utanför Göteborg. Från vissa tillverkningsländer i Europa sker transporter med lastbil och tåg. Flygfrakt ska som princip inte användas och tillåts endast i undantagsfall. Lindex har de senaste åren arbetat aktivt för att minska sina flygtransporter då det är motiverat både ur ekonomisk synpunkt och ur miljösynpunkt. 2007 flögs tre procent av Lindex produkter och under 2008 minskade andelen till 2 procent, mätt i volym. Minskningen är ett resultat av företagets aktiva arbete med att undvika flygfrakt. Även andelen lastbilstransporter minskade under 2008. Andelen sjöfrakt har ökat och uppgår nu till 82 procent.

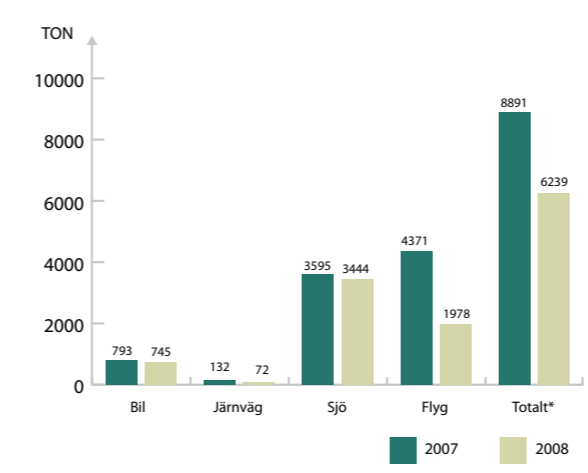
Lindex kan påverka transporter från lager till butik genom att ha en effektiv logistik och god planering. Detta är något som företaget kontinuerligt jobbar med att förbättra.

Koldioxidutsläpp som orsakats av Lindex godstransporter har sammantaget minskat med 30 procent från cirka 8 900 ton 2007 till 6 239 ton 2008. Utsläppen från flyg har minskat med 55 procent.

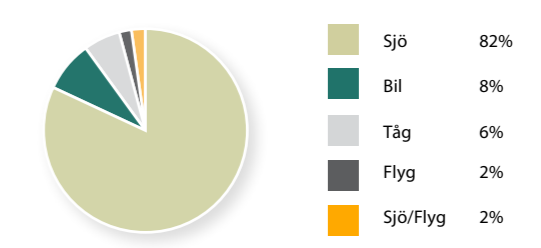
Totala koldioxidutsläpp
Lindex har under 2008 minskat sina totala koldioxidutsläpp med 23 procent jämfört med 2007. Minskningen beror främst på minskade utsläpp från godstransporter.

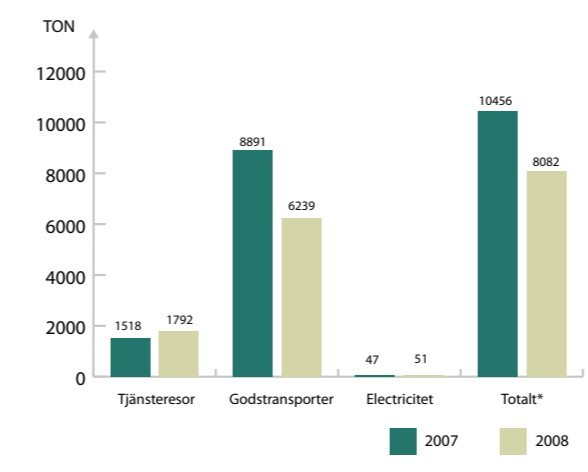
KOLDIOXIDUTSLÄPP FRÅN GODSTRANSPORTER

FÖRDELNING AV GODSTRANSPORTER INFRAKT 2008

TOTALA CO₂-UTSLÄPP

*Minskningen beror främst på minskade utsläpp vid flygfrakter.

Clean Shipping Project

Under 2008 gick Lindex med i Clean Shipping Project som är ett projekt där några av Sveriges största importörer och exportörer möts med ett gemensamt mål, att minimera miljöpåverkan av sjöfart.

Sjöfarten som transportmedel har potential att ge låg miljöpåverkan. Projektet har tagit fram en enkät som rederierna/transportföretagen får fylla i. Enkäten täcker fem områden, koldioxidutsläpp, kväveoxid, svaveldioxid och partiklar, kemiska produkter och bränsle samt vatten och avfallskontroll. De rederier som fyller i enkäten får en ranking av sin miljöprestanda och informationen finns tillgänglig i en databas på Internet, Clean Shipping Index Database. Det ska fungera som ett verktyg för miljöbedömning vid upphandling av sjötransporter.

Vägverket

Lindex ställer trafiksäkerhets- och miljökrav på vägtransporterna utifrån en gemensam kravplattform som tagits fram tillsammans med andra mode- och sportföretag i samarbete med svenska Vägverket.

Miljöanpassade förpackningar

Förpackningar som används för att transportera, sälja och presentera Lindex produkter utgör en stor del av Lindex miljöpåverkan. Lindex väljer förpackningsmaterial med så liten miljöbelastning som möjligt och ställer krav på leverantörernas val av material. Förpackningarna ska påverka miljön på minsta möjliga sätt vid tillverkning, användning och slutanvändning/förbränning. Genom att i så stor utsträckning som möjligt undvika blandade material blir förpackningarna lättare för kunden att källsortera. Företaget följer EUs förpackningsdirektiv.

Lindex transportförpackningar utgör den allra största delen av förpackningar. Under 2008 förbrukade Lindex cirka 815 ton förpackningsmaterial. Mängden wellpapp

minskade med 65 procent och plast ökade med två procent i jämförelse med året innan. Minskningen av wellpapp beror främst på att ett nytt emballage börjat användas i distributionen.

I samband med att Lindex tog över ansvaret av sitt distributionslager beslutade företaget att minska användningen av wellpapplådor. Istället används returlådor i plast för distribution av varor från lagret till Lindex butiker. Lådan är ihopfällbar och har en funktionsgaranti på 45 cykler. Plasten från uttjänade lådor är återvinningsbar. Under 2008 har användningen av plastlådan gjort att man kunnat minska användningen av wellpapplådor med mer än 50 procent.

2008 införde Lindex kundplastpåsar, tillverkade i återvunnet material i alla sina

butiker. Påsen är tillverkad av minst 90 procent återvunnet material, det vill säga att den har varit ute på marknaden tidigare och återanvänts. Påsen är gjord av PCR, Post Consumer Recycled material. Påsen kan sorteras som mjukplast och också återvinnas igen av kunden. Lindex har även satt som mål att minska mängden plastpåsar med 20 procent till slutet av 2009.

Lindex tar ansvar för att företagets sälj- och transportförpackningar tas om hand efter det att kunden köpt varan genom att redovisa mängden och betala förpackningsavgift i respektive försäljningsland. Alla Lindex butiker källsorterar också sitt förpackningsmaterial utifrån de lokala förutsättningar som finns.

Tjänsteresor

Enligt Lindex resepolicy ska man som rese- när välja det mest lämpliga färdssättet med hänsyn till kostnad, tid, säkerhet och miljö.

Alla kortare resor där restiden med tåg understiger sex timmar ska ske med tåg istället för flyg. Totalt släppte Lindex ut cirka 1 790 ton koldioxid till följd av företagets tjänsteresor under 2008, en ökning med 18 procent jämfört med 2007. Flygresor till och från inköpsländerna står för 84 procent av koldioxidutsläppen från tjänsteresor, men även resor med tåg, buss, hyrbil och egen bil ingår i redovisningen. Ökningen beror på ökat antal resor till produktionskontor och landskontor samt att en högre emissionsfaktor använts för beräkning av Co₂ utsläpp för flyg.

Lindex kräver att miljöbelastningen från företagets tjänstebilar ska vara så liten som möjligt. Lindex medarbetare uppmanas att välja en tjänstebil som är miljöklassad genom att företaget erbjuder 0,5 basbelopp extra till köpet om de väljer en miljöbil eller en dieselbil med partikelfilter. Lindex är också anslutet till en bilpool som ger tillgång till miljö- vänliga bi-fuelbilar. Lindex medarbetare ska enligt företagets resepolicy använda sig mer

av video- och telefonkonferenser för att minska antalet tjänsteresor. Under 2009 har Lindex som mål att minska sina tjänsteresor med 20 procent.

Kemikalier

Vid klädtillverkning används det stora mängder kemikalier. Lindex arbetar aktivt med att begränsa användningen av skadliga kemikalier i alla sina produkter, både för miljöns skull, för medarbetare inom leverantörskedjan samt för kundernas säkerhet.

Lindex har sedan flera år en lista på kemikalier som antingen är helt förbjudna att använda eller enbart tillåtna till vissa angivna, ofarliga gränsvärden i produktionsprocessen. Listan uppdateras fortlöpande. Lindex leverantörer förbinder sig genom avtal att följa dessa restriktioner. Kemikalietester genomförs regelbundet av oberoende laboratorier för att säkerställa att leverantörerna följer de krav som finns.

Hela kemikalielistan finns publicerad på Lindex hemsida, www.lindex.se.

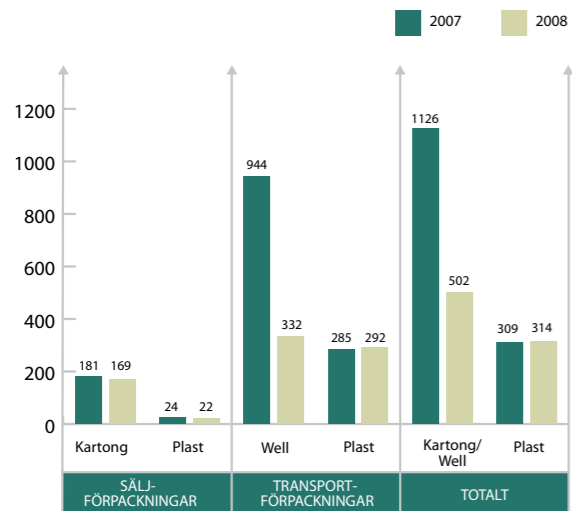
Kemikalietester

Under 2008 genomförde Lindex 979 slumpmässiga och oanmälda kemikalietester på

sina produkter, vilket betyder att cirka tio procent av alla artiklar är testade. Testerna genomfördes av oberoende laboratorier. Främst kontrollerades förekomst av allergena dispersionsfärger, bly, cancerframkallande azo-färgämnen, kadmium, formaldehyd, ftalater, sexvärdigt krom, pentakorfenol, Nonylfenoletyoxolat (NPEO), Perfluoroktansulfonsyra (PFOS), Perfluoroktansyra (PFOA) och pH-värden. Omkring sex procent av produkterna som testades underkändes. NPEO och felaktigt pH-värde stod för majoriteten av de underkända proven.

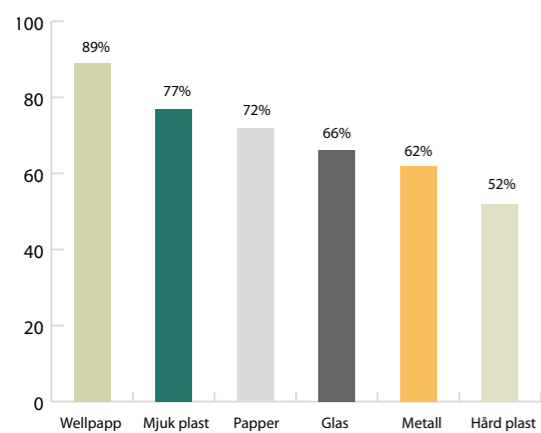
Lindex fortsätter under 2009 att testa cirka tio procent av alla artiklar. Under 2008 har Lindex fokuserat extra på ftalater, PFOS och PFOA. Ftalater används som mjukgörare i plasttryck. Några av ftalaterna är med på listan för särskilt farliga ämnen i REACH, EU:s kemikalielagstiftning. PFOS och PFOA ingår i gruppen fluorkarboner som används i vattenavvisande impregnering för ytterplagg. Fluorkarboner kan vara skadligt för miljö och hälsa. Företaget kommer också att fortsätta att arbeta med utfasningen av processkemikalien nonylfenoletoxilat.

FÖRPACKNINGAR ANTAL TON

*Plastpåsar och presentförpackningar ingår ej.

KÄLLSORTERING I LINDEXT BUTIKER*

*Baserat på 247 av 360 Lindex-butiker.

REACH

REACH, Registration, Evaluation, Authorisation of Chemicals – registrering, utvärdering, godkännande och begränsning av kemikalier, är EU:s kemikalielagstiftning. Huvudsyftet med lagstiftningen är att minska användningen av skadliga kemikalier. REACH ska bland annat reglera kemikalieinnehållet i varor och berör därför även Lindex.

Lindex följer utvecklingsarbetet med REACH och säkerställer att företaget uppfyller kraven. Företaget deltar aktivt i samarbetsgrupper för att implementera direktivets föreskrifter i Lindex kemikaliekrav. Seminarier för leverantörer om REACH har genomförts 2008 i samarbete med de laboratorier som Lindex arbetar med.

Miljömedveten produktion

Tillverkning av kläder påverkar miljön på olika sätt. Eftersom Lindex inte själva äger några fabriker ställer företaget miljökrav på sina leverantörer genom uppförandekoden. Där ställer Lindex bland annat krav på att leverantörerna ska följa de miljölagar som finns i respektive land. Lindex ställer också krav på att kemikalier och avfall hanteras på ett säkert sätt med tanke på fabriksarbetarnas hälsa och för att inte skada miljön.

Vattenprojekt

Dessutom har Lindex som krav att leverantörer med våtprocesser ska rena sitt avloppsvatten innan det släpps ut i sjöar och vattendrag. Det går åt stora mängder kemikalier, vatten och energi för att färga, bleka och tvätta ur textilier och företaget anser att ytterligare krav behöver ställas på leverantörer med våtprocesser för att främja en mer hållbar produktion. Under 2008 har Lindex därför genomfört ett pilotprojekt där våtprocessleverantörer i Bangladesh, Kina och Turkiet har undersökts hur de arbetar med miljöfrågor.

Lindex har undersökt vilken sorts vattenrening de har, hur vattenreningsanläggningarna sköts och om lokala lagar följs vad gäller krav på externa vattenprovsanalyser och gränsvärden för utsläpp. Företaget har kartlagt hur fabriken hanterar kemikalier och har hämtat in uppgifter om vatten- och energiförbrukning. Lindex tittade också på vilka åtgärder fabriken har vidtagit för att minska sin förbrukning av vatten, kemikalier och energi. Sådana investeringar leder inte bara till mindre miljöpåverkan utan också ofta till lägre totala kostnader för fabriken.

Lindex har också utbildat sina CSR-inspektörer för att de ska kunna hjälpa fabriken att förbättra sina rutiner. Utifrån detta arbete har Lindex tagit fram nya krav på vattenrening och hantering av kemikalier och avfall som är speciellt framtagna för att passa våtprocessleverantörer och börjar implementeras under 2009.

Utan vatten – inget liv

Möt Rejaul Haque, en av våra inspektörer i Bangladesh. Här berättar han om varför han blev engagerad och hur han jobbar för att vattensituationen ska förbättras.

Rejaul Haque har jobbat som inspektör för Lindex i flera år, när det gäller arbetsmiljöfrågor ute hos våra leverantörer i Bangladesh.

– När den amerikanska senaten väckte frågan om barnarbete i Bangladesh 1993 blev jag väldigt engagerad. Då började jag arbeta för UNICEF i ett projekt som skulle hjälpa barn som avskedats från fabriken.

Numera omfattar Rejauls arbete även att arbeta med vattenfrågan. Textiltillverkning har stor inverkan på vatten, jord och luft. I Bangladesh släpper många fabriker fortfarande ut orenat vatten i floder och andra vattendrag. Vid monsunregnen svämmar floderna över och det förorenade vattnet sprids till närliggande marker. Dessutom har många fabriker begränsad kunskap om hur mycket vatten de förbrukar och hur stora deras utsläpp är.

Under 2008 besökte Rejaul och hans kollegor leverantörer med våtprocesser för att undersöka hur miljöproblemen ser ut och vad som måste göras.

– Jag tror att Lindex initiativ för att förbättra vattensituationen är en nödvändighet för att vi ska kunna återfå balansen i vårt ekosystem. Vår befolkning ökar, vilket gör oss ännu mer beroende av rent vatten och jord där vi kan odla utan risk för människors hälsa.

Alla de fabriker som Rejaul har kartlagt har numera egna vattenreningssystem, vilket också är ett krav från Lindex sida. Men det är också viktigt att ta hand om det slam som uppstår i reningsprocessen och som innehåller tungmetaller och andra farliga ämnen.

Rejaul tycker att människor han möter på fabriken nu är medvetna om situationen i högre grad än tidigare. Men det finns mycket kvar att göra.

– Vi strävar efter att fabriken ska minska sin förbrukning av vatten, kemikalier och energi och därmed använda minimalt med resurser och samtidigt få ett bra resultat.

»Jag tror att Lindex initiativ för att förbättra vattensituationen är en nödvändighet för att vi ska kunna återfå balansen i vårt ekosystem.«

– Man kan till exempel återanvända vattnet i processerna på ett ganska enkelt sätt, och därmed minska vattenförbrukningen. Andra miljöproblem kan vara svårare att lösa eftersom det kräver stora investeringar på fabriken.

– Miljölagarna är ofta ganska bra, när det gäller krav på vattenrening. Problemet är att myndigheterna inte har resurser att följa upp att lagarna verkligen efterlevs. Men det finns också brister i lagstiftningen. I Bangladesh finns till exempel inga lagar för hur slammet som bildas vid vattenreningen ska hanteras. Därför är det oerhört viktigt att vi som köper textilprodukter hjälper till att ställa krav på förbättringar, säger Ingela Lind, ansvarig för projektet på Lindex.

MÅL OCH STATUS FÖR LINDEX MILJÖARBETE 2008-2009

MILJÖMÅL ATT UPPNÅ	ANSVARIG	KOMMENTAR	DEADLINE
MILJÖMEDVETEN PRODUKTION:			
Kartlägga Lindex vertikala leverantörers miljöpåverkan samt införa kemikalierestriktioner och vattenreningskrav för de vertikala leverantörer som har egna våtprocesser.	Inköp	Under 2008 har ett pilotprojekt genomförts i Bangladesh och Shanghai. Då genomfördes också utbildningar för alla Lindex inspektörer.	2009
Köpa in mer än 1 miljon ekologiska plagg.	Inköp	Uppnått mars 2008. Bibehållen nivå för 2009 och ökning till en och en halv miljon plagg till 2010.	2010
MINSKAD MILJÖPÅVERKAN FRÅN TRANSPORTER:			
Lindex totala andel flygfrakt får max uppgå till 4%. Andelen sea/air får av den totala volymen fraktgods uppgå till max 3%.	Inköp	2008 har Lindex minskat andelen flygfrakt till 2% (från 3% 2007). Andelen Sea/Air har minskat till 2% 2008, (från 3% 2007).	2009
Rutiner ska införas för miljöutvärdering vid transportupphandling och för löpande uppföljning av transporter.	Logistik	Pågående projekt.	2009
Minska andelen tjänsteresor med flyg mellan Göteborg-Stockholm och Göteborg-Oslo med 15 %, mätt i antal km jmf med 05/06.	Group Service	Antalet flygresor mellan Göteborg-Stockholm och Göteborg-Oslo minskade med ca 60% under 2008.	2009
Minska antalet leveranser av paket och kollin till butik med 20 %.	Marknad	Pågående projekt.	2009
EFFEKTIV ENERGI:			
På huvudkontoret ska elförbrukningen minskas för datorer och datorskärmar samt i Lindex serverhall.	IT	Nya servrar samt effektivare kylning i den nya serverhallen i Partille har minskat energiförbrukningen i serverhallen med 19%. Enkät och information angående rutiner för datoranvändning (av/påslagning av skärm och dator samt energiförbrukning) har gjorts via Lindex intranät.	2008
Minska elförbrukningen med 3% i svenska butiker – målet är reviderat och minskning ska ske med 10%.	Sverige	Pågående projekt, målet är reviderat och förlängt och minskning ska ske med 10%. Ca 50% av butikerna har numera så kallad timmätning vilket innebär att effekterna av energibesparande åtgärder mäts direkt för specifik butik.	2010
Minska elförbrukningen med 2% i finska butiker och ha bibehållen nivå som 2006 på kontoret i Helsingfors.	Finland	Minskning av Helsingforskontorets förbrukning med 17% under 2008. Minskning ska ske med 10% under 2010.	2010
Minska elförbrukningen med 5% i norska butiker och 3% på Oslo-kontoret.	Norge	Minskning med totalt 8% under 2008 och minskning ska ske med 10% under 2010.	2010
MINDRE MÄNGD AVFALL:			
Införa returemballage för minst 80% av distributionen till butik	Logistik	Plastlådor istället för wellpapplådor har införts på delar av leveranserna till butik under början av 2008.	2009
Minska pappersförbrukningen med 8% på Lindex två huvudkontor, jmf med 2006 års förbrukning.	Group Service	2008 har pappersförbrukningen minskat med 17%, jmf med 2006.	2009
Minska antalet kundplastpåsar med 20% jämfört med 2008.	Sverige, Norge, Finland	Pågående projekt.	2009
MILJÖANPASSADE FÖRPACKNINGAR OCH UPPHANDLINGAR:			
Införa rutin på IT-avdelningen för regelbunden miljöbedömning av leverantör och produkt.	IT	Målet är inte uppfyllt eftersom Stockmann nu ansvarar för hela koncernens upphandling av IT-utrustning.	2008
Införa rutin på upphandling för regelbunden miljöbedömning av leverantör och produkt.	Shared Service	Rutin är införd och leverantörsbedömning har gjorts på 15 leverantörer inom tryckeri, inredning, lokalvård och postutdelning.	2008
Öka andelen miljövänligt materialval för trycksaker och emballage till Lindex butiker.	Marknad	Samtliga påsar till kund tillverkas numera av återvunnen plast.	2009

Riskanalys

Lindex riskerar att bli inblandade i kränkningar av mänskliga rättigheter – framförallt i samband med produktion av företagets produkter. I sin riskanalys av sin verksamhet har Lindex tagit stöd av Amnesty och de risker som de har identifierat inom textilbranschen.

Prispress och kortare ledtider
Den internationella handeln med textilier har alltmer gått mot en modell som bygger på prispress, krav på snabba och flexibla leveranser. Byten av tillverkningsplatser för att få lägre produktionskostnader kan ske. Det ger en risk att det i slutändan ger sämre villkor för de som arbetar i fabriker.

Långa arbetspass
Det finns en risk att arbetspassen i textilfabrikerna är för långa. Det finns också en risk att arbetarna tvingas till övertid för att fabriksägarna ska kunna hålla de bekräftade leveranstiderna.

Låga löner
Det finns en risk att de anställda i fabriker tvingas arbeta till löner som är under landets lagstadgade minimilöner, att rätt kompensation för övertid inte betalas ut eller att lönerna inte betalas ut i rätt tid. Det finns också en risk att de lagstadgade minimilönerna inte är tillräckliga för att kunna försörja sig på.

Dålig arbetsmiljö
I fabriker finns det en risk att arbetsmiljön är mycket bristfällig med till exempel dålig belysning, dålig ventilation, avsaknad av skyddsutrustning och blockerade nödutgångar.

Otillräckligt arbetsskydd och diskriminering
I produktionsländerna är det vanligt att arbetare har osäkra anställningsformer eller arbetar helt utanför den formella arbetsmarknaden, vilken ger en risk att de inte har någon rätt till sjukpenning, pension eller andra förmåner.

Sexuella trakasserier
I produktionsländerna är majoriteten av textilarbetarna unga kvinnor medan chefer och förmän ofta är män. Det finns därför en risk för sexuella trakasserier, förodmjukelser och andra övergrepp.

Ekonomiska frizoner
Enligt Amnesty Business Group är kränkningar av arbetarnas rättigheter särskilt vanliga i så kallade export processing zones (EPZ). I frizonerna, som finns framförallt i Asien men även i Central- och Sydamerika, Östeuropa och USA, gäller ofta andra lagar än de nationella.

Inskränkta föreningsrättigheter
Det finns en hög risk för kränkningar av rätten att organisera sig fackligt. I Kina är det förbjudet att organisera sig fritt och endast ett fackförbund som kontrolleras av staten är tillåtet. I länder där det enligt lag är tillåtet att organisera sig, till exempel Indien, förekommer att arbetsgivare aktivt motarbetar fackföreningar och att fackligt aktiva trakasseras.

Miljöförstöring
Vid produktionen av Lindex produkter finns en risk för miljöförstöring som också kan leda till kränkningar. Exempel som Amnesty ger är att utsläpp från infärgningsprocesser leder till att närliggande samhällen och vattentäkter förstörs vilket

i sin tur kan medföra kränkningar av etniska minoriteter eller att miljöaktivister blir förföljda.
Textilproduktion kräver mycket vatten och det finns en risk för vattenbrist i många regioner där produktion finns.

Kemikalier
I tillverkningsledet finns risker med hantering av kemikalier. Beredningen kan involvera hantering av giftiga ämnen. Det finns en risk att textilarbetarna hanterar farliga kemikalier utan lämplig skyddsutrustning.

Övertro på uppförandekod och produktionskontor
Enbart uppförandekoder och inspektioner ger inte automatiskt förbättringar. Det finns en risk att Lindex tror att problemet är löst i och med att företaget gör detta arbete och inte ser det egna arbetet som krävs för att företaget inte ska kränka mänskliga rättigheter.

Leverantörer antal och avstånd
Många leverantörer på långt avstånd från företagets huvudkontor försvårar kontrollen av arbetsvillkor och arbetsmiljö.

Barnarbete
I många av de länder där Lindex produkter tillverkas är barnarbete vanligt och det finns en risk att minderåriga arbetar i fabriker som Lindex anlitar. I och med att bristen på arbetskraft ökat i Kina har Lindex under tidigare år sett en ökad risk för att leverantörerna låter minderåriga börja arbeta några månader innan de har uppnått lagstadgad minimiålder. Denna risk har dock minskat i och med att arbetslösheten åter ökat även i Kina.

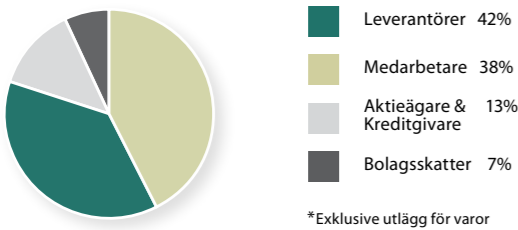
RISKER OCH ÅTGÄRDER

RISK	LAND	ÅTGÄRD
Prispress och kortare ledtider	Alla produktionsländer	Innan order läggs görs en bedömning av fabrikens produktionskapacitet. Sträva efter långsiktiga relationer med leverantörerna. Ökat ansvar till produktionskontoren.
Långa arbetspass	Alla produktionsländer	Uppförandekod ställer krav på arbetstider vilket följs upp med inspektioner. Gör bedömning av produktionskapacitet. Sprider ordrar över tidsperioder. Placerar ordrar under lågsäsong.
Låga löner	Alla produktionsländer	Uppförandekod ställer krav på minimilön vilket följs upp med inspektioner. Lindex inspektörer i respektive land arbetar med landets/regionens uträkningar för levnads-lön. I de fall då den lagliga minimilönen inte täcker beräknade levnadskostnader uppmuntras leverantörerna till att ge ytterligare kompensation.
Dålig arbetsmiljö	Alla produktionsländer	Uppförandekod ställer krav vilket följs upp med inspektioner.
Otillräckligt arbetsskydd och Diskriminering	Alla produktionsländer	Uppförandekod ställer krav vilket följs upp med inspektioner.
Sexuella trakasserier	Alla produktionsländer	Frågor vid personliga intervjuer vid inspektionerna. Lindex inspektörer är uppmärksamma på frågan samt diskuterar lämpliga åtgärder med inspektörer och ansvariga i fabrik
Ekonomiska frizoner	Kina, Turkiet och Bangladesh, men kan även förekomma i andra länder	Uppförandekod ställer krav vilket följs upp med inspektioner. Vetskap om att uppförandekoden och inspektionerna blir än viktigare eftersom lagarna och den statliga översynen så gott som inte existerar i vissa frizoner. Kräver samma insyn som i övriga fabriker, annars inte samarbete.
Inskränkta föreningsrättigheter	Främst Kina, men risk finns i alla produktionsländer	Uppförandekod ställer krav vilket följs upp med inspektioner. Vid avsaknad av möjlighet att bilda fackliga föreningar krävs en Workers Committe, där arbetarna träffar fabriksledningen och kan diskutera problem och förhandla löner.
Miljöförstöring	Alla produktionsländer	Uppförandekod ställer krav vilket följs upp med inspektioner. Projekt med att inspektera och ta fram förbättringsplan för våtprocesser i fabriker. Fortsatt satsning av ekologiska produkter. Riktad utbildning till produktionskontor om kemikalier och kontroller våren 2009. Medlemskap i BCI.
Kemikalier	Alla produktionsländer	Uppförandekod ställer krav vilket följs upp med inspektioner. Kemikaliestopp-lista. Workshops om REACH för leverantörer. Projekt med att inspektera och ta fram förbättringsplan för våtprocesser i fabriker. Riktad utbildning till produktionskontor om kemikalier och kontroller våren 2009
Övertro på uppförandekod och produktionskontor	Alla Produktionsländer, huvudkontor	Intern organisation som arbetar aktivt med inte bara inspektioner utan även med dialog, utbildning, seminarier, workshops för att öka leverantörernas medvetande och kunskap. Utbildning för alla medarbetare inom koncernen. Riktade möten för inköpsorganisationen. Utbildning av alla ledare på huvudkontoret.
Leverantörer antal och avstånd	Alla Produktionsländer, huvudkontor	Antalet leverantörer har minskats kraftigt. Egna produktionskontor på alla stora inköpsmarknader. Ökat ansvar till produktionskontoren.
Barnarbete	Alla Produktionsländer, huvudkontor. Extra uppmärksamhet i Kina.	Uppförandekod ställer krav, följs upp med inspektioner. Child Labour action plan. Extra uppmärksamhet vid inspektionerna i Kina och ökad information till leverantörerna för att visa på vikten av att inga minderåriga får arbeta.

EKONOMISKT VÄRDE

Lindex verksamhet genererar ett ekonomiskt värde för företags intressenter, både inom och utom bolaget. Företaget har som mål en långsiktig lönsam tillväxt vilket också bidrar till att värdet för företagets intressenter stadigt höjs. Det värde som Lindex verksamhet genererar fördelas mellan olika intressenter; leverantörer av varor och tjänster, medarbetare, ägare och kreditgivare och samhällen i form av skatter. Under 2008 fördelades totalt 3,167 miljarder sek* på de olika intressentgrupperna enligt diagrammet nedan.

VÄRDESKAPANDE FÖR INTRESSENTER:

ETIK

Ärlighet, integritet och rent spel ska alltid känneteckna Lindex verksamhet. Alla Lindex medarbetare ska ha en tydlig hållning när det gäller mutor, gåvor, representation och företagshemligheter. Genom Lindex etikpolicy arbetar Lindex med att motverka all form av korruption, inklusive utpressning och mutor.

Lindex arbetar med två olika versioner av etikpolicyn, en intern del för medarbetare och en extern del för leverantörer. Etikpolicyn är en viktig del när Lindex gör affärer och samtliga Lindex leverantörer informeras och undertecknar Lindex etikpolicy.

Lindex alla medarbetare på företagets produktionskontor skriver också på policyn vid anställning. De anställda får även utbildning i etik och förtydligande av Lindex regler genom en workshop som genomförs en gång per år. Samtliga medarbetare på Lindex produktionskontor i Asien har genomgått utbildningen under 2008. Vägledning och utbildningsmaterial har utvecklats som stöd. Under 2009 ska även medarbetarna på Lindex produktionskontor i Turkiet att genomföra utbildningen.

I samband med de utbildningstillfällen man haft under 2008 har även en riskanalys tagit fram där man kartlagt de etikrisker som Lindex och dess medarbetare kan utsättas/utsatts för. Riskanalysen sammanställs av produktionskontoren och beräknas vara klar i mars 2009.

Det är Lindex säkerhetschef som är ytterst ansvarig för överträdelser av etikpolicyn. Under 2008 fick säkerhetschefen kännedom om fyra möjliga överträdelser av koden. I samtliga fallen gjordes en särskild intern granskning för att utreda och bedöma omständigheterna kring de rapporterade fallen och åtgärder vidtogs.

GRI TABELL

1. STRATEGI OCH ANALYS	DOKUMENT	SIDA
1.1 VD-ord	CSR	3
1.2 Risker och möjligheter	CSR; Stockmann ÅR	3, 28-29; 35
2. ORGANISATIONSPROFIL		
2.1 Organisationens namn	CSR	32
2.2 Huvudsakliga varumärken, produkter och tjänster	CSR	4
2.3 Organisationsstruktur	CSR	4
2.4 Huvudkontorets lokalisering	CSR	4
2.5 Länder där företaget är verksam	CSR	4
2.6 Ägarstruktur och företagsform	CSR	4
2.7 Marknader	CSR	4, 14
2.8 Bolagets storlek	CSR	4, 10, 30
2.9 Betydande förändringar	CSR	4
2.10 Erhållna utmärkelser och priser under redovisningsperioden	CSR	7
3. REDOVISNINGSPARAMETRAR		
Redovisningsprofil		
3.1 Redovisningsperiod	CSR	6
3.2 Senaste redovisning	CSR	6
3.3 Redovisningscykel	CSR	6
3.4 Kontaktppgifter	CSR	32
Rapportens omfattning och avgränsningar		
3.5 Process för redovisningens innehåll	CSR	6
3.6 Redovisningen avgränsning	CSR	6

Forts. GRI-tabell

3.7 Särskilda begränsningar eller avgränsningar	CSR	6
3.8 Redovisningsprinciper för samägda bolag	CSR	6
3.9 Mätmetoder	CSR	6
3.10 Förändrade uppgifter	CSR	6
3.11 Betydande förändringar jämfört med tidigare års redovisningar	CSR	6
Innehållsförteckning enligt GRI		
3.12 GRI innehållsförteckning	CSR	31
4. STYRNING, ÅTAGANDEN OCH INTRESSENTRELATIONER		
Styrning		
4.1 Bolagets styrningsstruktur	Stockmann ÅR	32-34
4.2 Styrelseordförandens ställning	Stockmann ÅR	32-34
4.3 Antal oberoende, icke-verksamma ledamöter	Stockmann ÅR	32-34
4.4 Möjligheter för aktieägare och anställda att komma med rekommendationer till styrelsen och vägledning	Stockmann ÅR	32-34
4.5 Koppling mellan ersättning till styrelseledamöter och chefer	Stockmann ÅR	32-34
4.6 Rutiner och processer inom styrelsen för att säkerställa att inga intressekonflikter uppstår	Stockmann ÅR	32-34
4.7 Process för krav på styrelseledamöternas kvalifikationer	Stockmann ÅR	32-34
4.8 Mission, värderingar, uppförandekod etc	CSR	1, 14
4.9 Styrelsens övervakning av hållbarhetsarbetet	Stockmann ÅR	32-34
4.10 Utvärdering av styrelsearbetet	Stockmann ÅR	32-34
4.11 Försiktighetsprincipens tillämpning	Stockmann ÅR	32-34
4.12 Externa stadgor, principer och initiativ	CSR	6, 13, 14
4.13 Medlemskap i organisationer, intresseengagemang	CSR	7
4.14 Organisationens intressenter	CSR	7
4.15 Fastställande av intressenter	CSR	7
4.16 Metoder för samarbete med intressenter	CSR	7
4.17 Viktiga frågor som framkommit i dialog med intressenter	CSR	7
5. EKONOMISKA INDIKATORER		
EC1 Skapat och levererat direkt ekonomiskt värde	CSR	30
6. MILJÖPÅVERKAN		
EN1 Materialanvändning i vikt eller volym	CSR	24
EN5 Minskad energianvändning genom sparande och effektivitetsförbättringar	CSR	22
EN6 Energieffektiva produkter och tjänster	CSR	12
EN7 Initiativ för, och uppnådd, reducerad energianvändning	CSR	22
EN16 Direkta och indirekta utsläpp av växthusgaser	CSR	23
EN18 Initiativ för att minska utsläpp av växthusgaser och resultat	CSR	27
EN29 Miljöpåverkan av transporter	CSR	22
7. SOCIAL PÅVERKAN		
Anställningsförhållanden och arbetsvillkor		
LA3 Förmåner som ges till heltidsanställd personal	CSR	10
LA11 Program för vidareutbildning och livslångt lärande i organisationen	CSR	10
Mänskliga rättigheter		
HR2 Procent av betydande leverantörer som genomgått granskning beträffande mänskliga rättigheter och åtgärder	CSR	15
HR5 Verksamhet där föreningsrätt eller kollektivavtal är i riskzonen och åtgärder vidtagits	CSR	28-29
HR6 Verksamhet där risk för barnarbete föreligger, och åtgärder vidtagits	CSR	17, 28-29
HR7 Verksamhet där risk för tvångsarbete föreligger, och åtgärder vidtagits	CSR	28-29
HR8 Procentandel av säkerhetspersonalen som fått utbildning i mänskliga rättigheter	CSR	30
SAMHÄLLE		
SO3 Procentandel av de anställda som genomgått utbildning i motverkan mot korruption	CSR	30
SO4 Arbete för att motverka korruption	CSR	30
PRODUKTER		
PR1 Faser i livscykeln då produkters och tjänsters påverkan på hälsa och säkerhet ska utvärderas i förbättringssyfte	CSR	25
PR2 Incidenter där produkter kunnat medföra en hälsorisk	CSR	11

Nyckelområden & riktlinjer för styrning av Lindex långsiktiga CSR-arbete

Uppfyllelse av uppförandekoden

- Lindex ska arbeta aktivt för att uppnå fullständig uppfyllelse av BSCI-koden hos alla sina leverantörer och underleverantörer som arbetar på hopsättningsnivå.
- Lindex ska aktivt stödja och uppmuntra leverantörerna/fabrikerna att ta större eget ansvar i strävan efter en långsiktig hållbar efterlevnad av BSCI-koden.

Affärsmässighet

- Uppförandekoden ska vara fullständigt integrerad i Lindex affärsverksamhet.

Medarbetarnas ansvar

- Samtliga Lindex medarbetare ska ha hög medvetenhetsgrad om Lindex CSR-arbete.
- Lindex medarbetare ska kontinuerligt få information och relevant utbildning om Lindex CSR-arbete.

Intressentdialog och kommunikation

- Lindex deltar i externa forum och nätverk för utbyte av relevant information om CSR-arbete.
- Lindex samarbetar med organisationer, myndigheter, intressenter och företag i strävan att uppehålla mänskliga rättigheter och arbeta för en hållbar miljö (inom ramen för Lindex CSR-arbete.)
- Lindex ska både internt och externt publicera rapporter om CSR-arbetet.

Minskad miljöpåverkan från transporter

- Lindex strävar efter att minska miljöbelastningen från sina godstransporter genom att ställa krav på transportörerna/speditörerna samt göra medvetna val av transportsätt.
- Lindex strävar efter att minska miljöbelastningen från sina tjänsteresor genom att göra medvetna val av transportsätt.

Effektiv energi

- Den el som Lindex använder i butiker och kontor ska till så hög andel som möjligt komma från förnyelsebara energikällor.
- Lindex arbetar aktivt för att minska sin elförbrukning.

Miljömedveten produktion

- Lindex leverantörer ska följa de miljökrav som finns i BSCIs uppförandekod och inspektioner ska göras regelbundet.
- Lindex ska stödja och uppmuntra konkreta miljöprojekt hos leverantörerna i produktionsländerna.
- Lindex leverantörer ska följa de kemikalierestriktioner som finns i Lindex stopplista och kemikaliekontroller av företagets produkter ska göras regelbundet.
- Lindex ska erbjuda sina kunder miljömärkta produkter.

Mindre mängd avfall

- Lindex arbetar aktivt med att minska mängden avfall från butiker, lager och kontor genom återanvändning och källsortering, utifrån de förutsättningar som finns lokalt.

Miljöanpassade förpackningar och upphandlingar

- De förpackningar och etiketter som används till Lindex produkter ska vara framtagna enligt kraven i företagets förpackningspolicy.
- Vid upphandling av indirekt material (till exempel inredning, förbrukningsvaror och tryckeritjänster) ska miljöbedömning av leverantörerna göras.

AB Lindex

Box 233
401 23 Göteborg
SVERIGE

Sara Carlsson, Informationschef
Tel: 031-739 50 00
Mail: info@lindex.com